

รายงานการนิเทศติดตาม

การดำเนินการตามมาตรการเพื่อยกระดับคุณภาพ

การจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

คำนำ

การนิเทศติดตามการดำเนินการตามมาตรการเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 เป็นการติดตาม ผลการดำเนินงานการจัดการกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี การให้ความรู้ แนะนำ ชี้แนะแนวทาง ตอบคำถาม และข้อสงสัย ตามองค์ประกอบของการจัดการกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา ซึ่งมีทั้งหมด 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ด้านการบริหารจัดการ องค์ประกอบที่ 2 ด้านผู้บริหารสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 3 ด้านครูและบุคลากรทางการลูกเสือ และองค์ประกอบที่ 4 ด้านลูกเสือ - เนตรนารี

การนิเทศติดตามการดำเนินการตามมาตรการเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อนิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดการเรียนการสอนด้านลูกเสือ และการจัดการกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษาในสังกัด เพื่อจัดหาโรงเรียนเครือข่าย ลูกเสือ และส่งเสริมพัฒนาให้สามารถเป็นแบบอย่างด้านลูกเสือของ สพพ.พิจิตร เขต 1 พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูล ปัญหา อุปสรรคในการจัดการกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา เพื่อประกอบการปรับปรุงแก้ไขต่อไป เพื่อส่งเสริมขวัญ กำลังใจแก่บุคลากรทางการลูกเสือและโรงเรียนให้ได้รับรางวัลในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการจัด กิจกรรมลูกเสือ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน และการจัดการกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ตามแนวทางยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนและการจัดการกิจกรรมลูกเสือ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขอขอบคุณผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานลูกเสือในโรงเรียน ผู้กำกับกองลูกเสือทุกประเภท และครูผู้สอนวิชาลูกเสือของทุกโรงเรียนที่ได้รับการนิเทศที่ให้ความร่วมมือในการนำลูกเสือ – เนตรนารีดำเนินการ ปฏิบัติกิจกรรมพิธีการต่างๆ รวมทั้งตอบแบบสอบถามและแบบประเมินความพึงพอใจในการดำเนินการนิเทศติดตามฯ ในครั้งนี้ และขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่มีส่วนช่วยให้การจัดทำสรุปผลการนิเทศติดตามการดำเนินการ ตามมาตรการเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 สำเร็จลุล่วงด้วยดี มีความสมบูรณ์และเหมาะสมต่อการ ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการนิเทศและประเมินโครงการนิเทศการจัดการกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาต่อไป จึงขอขอบคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข – ค
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูปภาพ	ง
บทสรุปผู้บริหาร	ฉ – ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ	1
วัตถุประสงค์	2
เป้าหมาย	3
กลุ่มเป้าหมาย	3
วัน เวลา และสถานที่	3
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
บทที่ 2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา	6
แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายด้านลูกเสือของกระทรวงศึกษาธิการ ปี 2559 - 2560	10
มาตรการและแนวทางยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา	13
แนวทางในการดำเนินการตามมาตรการเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา	14
แนวทางการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมลูกเสือของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	15
ข้อสั่งการของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีในการยกระดับคุณภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา	16
แนวการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี	17
ด้านแนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	33
บทที่ 3 วิธีดำเนินการ	40
รูปแบบการดำเนินงาน	40
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	40
เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล	41
การวิเคราะห์ข้อมูล	42
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
ผลจากการวิเคราะห์แบบสอบถาม	44
- ข้อมูลด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	44

สารบัญ (ต่อ)

สรุปผลการประเมินการนิเทศติดตามการดำเนินการตามมาตรการเพื่อยกระดับคุณภาพ การจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา(รายสถานศึกษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560	45
สรุปผลการประเมินการนิเทศติดตามการดำเนินการตามมาตรการเพื่อยกระดับคุณภาพ การจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560	46
ปัญหา อุปสรรค ในการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ปีการศึกษา 2560	47
ผลจากการวิเคราะห์แบบประเมินความพึงพอใจ การนิเทศติดตามการดำเนินการตามมาตรการ เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560	49
สิ่งที่พึงพอใจในการเข้ารับการนิเทศในครั้งนี้มากที่สุด	50
ข้อเสนอแนะที่ควรพัฒนาในการนิเทศครั้งต่อไป	50
ผลลัพธ์ที่ได้จากการนิเทศ	51
บทที่ 5 สรุปผลการประเมิน อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	52
สรุปผลการประเมิน	52
อภิปรายผล	54
ข้อเสนอแนะ	55
ภาคผนวก	57
ภาคผนวก ก ภาพกิจกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตาม	
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม	
ภาคผนวก ค แบบนิเทศ กำกับ ติดตาม	
ภาคผนวก ง โครงการนิเทศฯ	
ภาคผนวก จ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการนิเทศ	

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1. จำนวนและร้อยละของเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม	44
2. ผลการประเมินการนิเทศติดตามการดำเนินการตามมาตรการเพื่อยกระดับคุณภาพ การจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา(รายสถานศึกษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560	45
3. สรุปผลการประเมินการนิเทศติดตามการดำเนินการตามมาตรการเพื่อยกระดับคุณภาพ การจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตรเขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560	46
5 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความพึงพอใจต่อผู้นิเทศ	49
6 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความพึงพอใจต่อคุณภาพของการนิเทศ	49

สารบัญรูปภาพ

รูปภาพ

หน้า

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การนิเทศติดตามการดำเนินการตามมาตรการเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 เป็นการศึกษาค้นคว้าเชิงสำรวจ (survey study) มีวัตถุประสงค์ในการประเมิน เพื่อนิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดการเรียนการสอน ด้านลูกเสือ และการจัดกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษาในสังกัด เพื่อจัดหาโรงเรียนเครือข่ายลูกเสือ และส่งเสริมพัฒนาให้สามารถเป็นแบบอย่างด้านลูกเสือของ สพป.พิจิตร เขต 1 พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูล ปัญหา อุปสรรคในการจัดกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษาเพื่อประกอบการปรับปรุงแก้ไขต่อไป เพื่อส่งเสริมขวัญกำลังใจแก่บุคลากรทางการลูกเสือและโรงเรียนให้ได้รับรางวัลในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมลูกเสือ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ตามแนวทางยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมลูกเสือของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการประเมินผลแบบผสม (Mixed Method) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล จากประชากรที่จะดำเนินการนิเทศ และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สนับสนุนข้อมูลด้วยการประเมินผลเชิงคุณภาพ จากประชากรที่เข้ารับการนิเทศ จำนวน 215 คน และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สรุปผลการการนิเทศติดตามการดำเนินการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารีในสถานศึกษา ดังนี้

ดำเนินการนิเทศติดตามการดำเนินการตามมาตรการเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการจัดกิจกรรมลูกเสือ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวนสถานศึกษาที่รับการนิเทศ จำนวน 20 แห่ง ผู้เข้ารับการนิเทศ จำนวน 215 คน ผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่ประกอบด้วย ผู้กำกับลูกเสือสำรอง ผู้กำกับลูกเสือสามัญ และผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และครูผู้สอนวิชาลูกเสือ – เนตร จัดกิจกรรม ในสถานศึกษาประเภทลูกเสือสำรอง ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 คิดเป็นร้อยละ 100 ประเภทลูกเสือสามัญ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 คิดเป็นร้อยละ 100 ประเภทลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 คิดเป็นร้อยละ 50 มีตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 100 มีตำแหน่งเป็นครูผู้รับผิดชอบงานลูกเสือ คิดเป็นร้อยละ 100 มีตำแหน่งเป็นผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่ประกอบด้วย ผู้กำกับลูกเสือสำรอง คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้กำกับลูกเสือสามัญ คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 50

สรุปผลการประเมินในภาพรวมตามแบบสอบถามการนิเทศติดตามการดำเนินการตามมาตรการเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ตามองค์ประกอบที่ 1 ด้านการบริหารจัดการ สถานศึกษาที่ดำเนินการจัดกิจกรรมด้านลูกเสือ อยู่ในเกณฑ์ดี คิดเป็นร้อยละ 75 สถานศึกษาที่ดำเนินการจัดกิจกรรมด้านลูกเสือ อยู่ในเกณฑ์พอใช้ คิดเป็นร้อยละ 25 สถานศึกษาที่ดำเนินการจัดกิจกรรมด้านลูกเสือ อยู่ในเกณฑ์ปรับปรุง คิดเป็นร้อยละ - ในองค์ประกอบที่ 2 ด้านผู้บริหารโรงเรียนที่ดำเนินการจัดกิจกรรมด้านลูกเสือ อยู่ในเกณฑ์ดี คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านผู้บริหารโรงเรียนที่ดำเนินการจัดกิจกรรมด้านลูกเสือ อยู่ในเกณฑ์พอใช้ คิดเป็นร้อยละ - ด้านผู้บริหารโรงเรียนที่ดำเนินการจัดกิจกรรมด้านลูกเสือ อยู่ในเกณฑ์ปรับปรุง คิดเป็นร้อยละ - ในองค์ประกอบที่ 3 ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ดำเนินการจัดกิจกรรมด้านลูกเสือ อยู่ในเกณฑ์ดี คิดเป็นร้อยละ 80 ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ดำเนินการ

จัดกิจกรรมด้านลูกเสือ อยู่ในเกณฑ์พอใช้ คิดเป็นร้อยละ 20 ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ดำเนินการจัดกิจกรรมด้านลูกเสือ อยู่ในเกณฑ์ปรับปรุง คิดเป็นร้อยละ - ในองค์ประกอบที่ 4 ด้านลูกเสือและเนตรนารี ที่ดำเนินการจัดกิจกรรมด้านลูกเสือ อยู่ในเกณฑ์ดี คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านลูกเสือและเนตรนารี ที่ดำเนินการจัดกิจกรรมด้านลูกเสือ อยู่ในเกณฑ์พอใช้ คิดเป็นร้อยละ - ด้านลูกเสือและเนตรนารีที่ดำเนินการจัดกิจกรรมด้านลูกเสือ อยู่ในเกณฑ์ปรับปรุง คิดเป็นร้อยละ -

ความพึงพอใจต่อการนิเทศติดตามการดำเนินการตามมาตรการเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการนิเทศติดตามฯ พบว่า ความพึงพอใจต่อผู้นิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.91 และ S.D. เท่ากับ 0.25) สามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยความพึงพอใจผู้ให้การนิเทศได้ดังนี้ มีมนุษยสัมพันธ์ดี ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 5.00 และ S.D. เท่ากับ 0) มีภาวะผู้นำผู้ตามที่ดี ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.94 และ S.D. เท่ากับ 0.23) บุคลิกภาพของผู้นิเทศ มีความเหมาะสม ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.92 และ S.D. เท่ากับ 0.27) มีเทคนิควิธีการนิเทศที่หลากหลาย ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.85 และ S.D. เท่ากับ 0.36) มีความรู้ความสามารถในเรื่องที่นิเทศ ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.83 และ S.D. เท่ากับ 0.38) ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการนิเทศติดตามฯ พบว่า ความพึงพอใจต่อคุณภาพของการนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.98 และ S.D. เท่ากับ 0.08) สามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยความพึงพอใจผู้ให้การนิเทศได้ดังนี้ นิเทศตรงตามความต้องการ ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 5.00 และ S.D. เท่ากับ 0) ผู้นิเทศให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 5.00 และ S.D. เท่ากับ 0) การนิเทศมีประโยชน์ นำไปใช้ได้จริง ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 5.00 และ S.D. เท่ากับ 0) ขั้นตอนการนิเทศมีความเหมาะสม ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.98 และ S.D. เท่ากับ 0.15) ระยะเวลาในการนิเทศเหมาะสม ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.92 และ S.D. เท่ากับ 0.27)

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ

การจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เกิดคุณภาพนั้น ควรต้องประกอบด้วย 3 กระบวนการด้วยกัน คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศการศึกษา

มีผู้ให้ความหมายของ “การนิเทศการศึกษา” ไว้ว่า การนิเทศ หมายถึง การชี้แจง การแสดง การแนะนำ การศึกษา หมายถึง การเล่าเรียน การฝึกฝน และการอบรม ดังนั้น การนิเทศการศึกษา จึงหมายถึง การชี้แจง การแสดง หรือการแนะนำเกี่ยวกับการสอนและ การอบรม การนิเทศการศึกษาเป็นภารกิจที่จำเป็นต่อการจัดการศึกษา เป็นเรื่องละเอียดอ่อนจำเป็น ต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย ในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการพัฒนาคุณภาพ การเรียนการสอน ดังจะเห็นได้จากเหตุผลความจำเป็นในหลายประการ เช่น ประการแรก ความเปลี่ยนแปลงของสังคม ความเจริญก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว บุคลากรในหน่วยงานทางการศึกษาจำเป็นต้องปรับปรุงตนเองให้ทันต่อ การเปลี่ยนแปลง เพื่อจะได้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการ ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือและพัฒนางาน ให้ทันต่อสภาพความเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้น ประการที่สอง ในหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับมีเป้าหมายในการปฏิบัติงานร่วมกัน คือ พัฒนาคูณภาพการศึกษา ซึ่งจำเป็นต้องใช้กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศ เพื่อจะได้ช่วยส่งเสริม สนับสนุนการทำงานซึ่งกันและกัน การนิเทศการศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยเหลือ สนับสนุนให้กระบวนการบริหาร และกระบวนการเรียนการสอนมีคุณภาพถึงระดับที่พึงประสงค์ และประการสุดท้าย มาตรฐานการศึกษาของประเทศจำเป็นต้องมีการรักษาและควบคุมคุณภาพให้ได้ตามมาตรฐาน และกระบวนการนิเทศ การศึกษาก็มีขอบข่ายการปฏิบัติงานที่มุ่งเน้นการควบคุมมาตรฐานการศึกษาโดยตรง

จะเห็นว่าการนิเทศการศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนา ปรับปรุง และเพิ่มประสิทธิภาพการศึกษา ในสถานศึกษา ให้ครุมีความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตร สามารถจัดการเรียนการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้ง การบริหารจัดการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและปัญหา อื่น ๆ ที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว เราจะละเลยไม่มีการนิเทศการศึกษา ได้อย่างไร

พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘ คณะลูกเสือแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาลูกเสือ ทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ และช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสามัคคี และมีความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้ เพื่อความสงบสุข และความมั่นคงของประเทศชาติตามแนวทาง ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และพึ่งตนเอง
- (๒) ให้ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัยและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
- (๓) ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
- (๔) ให้รู้จักทำการฝีมือ และฝึกฝนให้ทำกิจการต่างๆ ตามความเหมาะสม
- (๕) ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศชาติ

การที่จะดำเนินการไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายดังกล่าวได้นั้นเจ้าหน้าที่และผู้บังคับบัญชา ลูกเสือต้องมีทัศนคติ มีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะเป็นอย่างดี จึงจะดำเนินกิจกรรมลูกเสือ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสมาชิกลูกเสือ และกิจกรรมลูกเสือโดยส่วนรวม ด้วยเหตุนี้ หน่วยงาน สถานศึกษาต่าง ๆ จำเป็นต้องจัดให้มีการฝึกอบรม ประชุมสัมมนา ตลอดจน จัดกิจกรรมลูกเสือเพื่อพัฒนาศักยภาพ เจ้าหน้าที่และผู้บังคับบัญชาลูกเสือ รวมทั้งกระบวนการจัดกิจกรรมภายในสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐาน

ที่กำหนดไว้ และเพื่อเป็นการสนับสนุน ส่งเสริมด้านการนิเทศการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาให้ได้ผลและบรรลุวัตถุประสงค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จึงจัดทำ “โครงการการนิเทศติดตามการดำเนินการตามมาตรการเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ขึ้น และเพื่อให้สอดรับนโยบายการศึกษาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ข้อ 1 เร่งปฏิรูป การเรียนรู้ทั้งระบบให้สัมพันธ์เชื่อมโยงกัน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยปฏิรูปให้มีความเชื่อมโยงกันทั้งหลักสูตร และการเรียนการสอน ให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงและสอดคล้องกับการเรียนรู้ยุคใหม่ การพัฒนาครู และการพัฒนาระบบการทดสอบ การวัดและประเมินผลที่ได้มาตรฐานและเชื่อมโยงกับหลักสูตรและการเรียนการสอน และการพัฒนาผู้เรียน

วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อนิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดการเรียนการสอนด้านลูกเสือ และการจัดกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษาในสังกัด
- 2.2 เพื่อจัดหาโรงเรียนเครือข่ายลูกเสือ และส่งเสริมพัฒนาให้สามารถเป็นแบบอย่างด้านลูกเสือของ สพป.พิจิตร เขต 1 พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูล ปัญหา อุปสรรคในการจัดกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา เพื่อประกอบการปรับปรุงแก้ไขต่อไป
- 2.3 เพื่อส่งเสริมขวัญกำลังใจแก่บุคลากรทางการลูกเสือและโรงเรียนให้ได้รับรางวัลในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมลูกเสือ
- 2.4 เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ตามแนวทางยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมลูกเสือของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เป้าหมาย

เชิงปริมาณ

ดำเนินการนิเทศติดตามการดำเนินการตามมาตรการเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวนสถานศึกษาที่รับการนิเทศ จำนวน 20 แห่ง ผู้เข้ารับการนิเทศ จำนวน 215 คน

เชิงคุณภาพ

- 1) โรงเรียนได้รับการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอนด้านลูกเสือ และการจัดกิจกรรมลูกเสือ
- 2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีโรงเรียนเครือข่ายลูกเสือ เพื่อเป็นแบบอย่างต้นแบบด้านลูกเสือแก่โรงเรียนอื่นๆ พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูล ปัญหา อุปสรรคในการจัดกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา เพื่อประกอบการปรับปรุงแก้ไขต่อไป
- 3) โรงเรียนได้รับขวัญกำลังใจ ได้รับรางวัลการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมลูกเสือ
- 4) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีระบบนิเทศ กำกับติดตามอย่างเป็นรูปธรรม

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่ประกอบด้วย ผู้กำกับลูกเสือสำรอง ผู้กำกับลูกเสือสามัญ และผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และครูผู้สอนวิชาลูกเสือ – เนตรนารี จำนวน 215 คน

วัน เวลา และสถานที่

กำหนดการนิเทศโรงเรียนเครือข่ายลูกเสือ ประจำปีงบประมาณ 2560

ตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีนครินทร์ ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2560 และตามมาตรการเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

ที่	โรงเรียน	กลุ่มโรงเรียน / อำเภอ	วัน / เวลา การนิเทศฯ	หมายเหตุ
คณะกรรมการนิเทศ ชุดที่ 1				
1.	ชุมชนบ้านวังกลม	กลุ่มโรงเรียนวังกลม เมืองพิจิตร	12 กรกฎาคม 2560/ 08.30 น.	
2.	บ้านท่าพ่อฯ	กลุ่มโรงเรียนท่าพ่อ เมืองพิจิตร	12 กรกฎาคม 2560/ 13.00 น.	
3.	ชุมชนวัดคลองคะเชนทร์	กลุ่มโรงเรียนคลองเมืองหลวง เมืองพิจิตร	13 กรกฎาคม 2560/ 08.30 น.	
4.	อนุบาลเมือง(ท่าหลวงสงเคราะห์)	กลุ่มโรงเรียนคลองเมืองหลวง เมืองพิจิตร	13 กรกฎาคม 2560/ 13.00 น.	
5.	วัดดงกลาง	กลุ่มโรงเรียนหลักเมือง เมืองพิจิตร	14 กรกฎาคม 2560/ 08.30 น.	
6.	บ้านหัวดง	กลุ่มโรงเรียนหัวดงชะมัง เมืองพิจิตร	14 กรกฎาคม 2560/ 13.00 น.	
7.	บ้านหนองปลาไหล	กลุ่มโรงเรียนวังปลาไหล วังทรายพูน	17 กรกฎาคม 2560/ 08.30 น.	
8.	บ้านยางสามต้น	กลุ่มโรงเรียนหนองพระปล้อง วังทรายพูน	17 กรกฎาคม 2560/ 13.00 น.	
9.	บ้านทุ่งสำราญ	กลุ่มโรงเรียนสากเหล็ก สากเหล็ก	18 กรกฎาคม 2560/ 08.30 น.	
10.	บ้านวังทับไทร	กลุ่มโรงเรียนท่าเยี่ยม สากเหล็ก	18 กรกฎาคม 2560/ 13.00 น.	

กำหนดการนิเทศโรงเรียนเครือข่ายลูกเสือ ประจำปีงบประมาณ 2560

ตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีนครสวรรค์ประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2560
และตามมาตรการเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ที่	โรงเรียน	กลุ่มโรงเรียน / อำเภอ	วัน / เวลา การนิเทศฯ	หมายเหตุ
คณะกรรมการนิเทศ ชุดที่ 2				
11.	บ้านเนินขวาง	กลุ่มโรงเรียนเนินสว่าง โพธิ์ประทับช้าง	12 กรกฎาคม 2560/ 08.30 น.	
12.	บ้านหนองพง	กลุ่มโรงเรียนดงเสือใหญ่ โพธิ์ประทับช้าง	12 กรกฎาคม 2560/ 13.00 น.	
13.	บ้านหนองหัวปลวก	กลุ่มโรงเรียนไพร่รอบ โพธิ์ประทับช้าง	13 กรกฎาคม 2560/ 08.30 น.	
14.	บ้านสุขสำราญ	กลุ่มโรงเรียนหนองโสน สามง่าม	13 กรกฎาคม 2560/ 13.00 น.	
15.	ชุมชนวัดวังจิก	กลุ่มโรงเรียนวังท่าช้าง โพธิ์ประทับช้าง	14 กรกฎาคม 2560/ 08.30 น.	
16.	บ้านยางห้าหลุม	กลุ่มโรงเรียนรังนกเนินปอ สามง่าม	14 กรกฎาคม 2560/ 13.00 น.	
17.	อนุบาลสามง่าม	กลุ่มโรงเรียนกำแพงสาม สามง่าม	17 กรกฎาคม 2560/ 08.30 น.	
18.	วัดกลางวงค์มณี	กลุ่มโรงเรียนหนองโมกข์ วชิรบุรี	17 กรกฎาคม 2560/ 13.00 น.	
19.	บ้านหนองขาว	กลุ่มโรงเรียนบ้านนาบัว วชิรบุรี	18 กรกฎาคม 2560/ 08.30 น.	
20.	วัดราชช้างขวัญ	กลุ่มโรงเรียนป่ามะคาบปากทาง เมืองพิจิตร	18 กรกฎาคม 2560/ 13.00 น.	

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) โรงเรียนและผู้รับผิดชอบงานลูกเสือโรงเรียน มีความรู้ ความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมลูกเสือ มากยิ่งขึ้น
- 2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีโรงเรียนเครือข่ายลูกเสือ เพื่อเป็นเครือข่ายลูกเสือและต้นแบบลูกเสือแก่โรงเรียนอื่น ๆ ในสังกัด พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูล ปัญหา อุปสรรคในการจัดกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา เพื่อประกอบการปรับปรุงแก้ไขต่อไป
- 3) กิจกรรมลูกเสือได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นไปตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีและตามแนวทางยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมลูกเสือของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 4) สามารถส่งเสริมขวัญกำลังใจแก่บุคลากรทางการลูกเสือ และโรงเรียนให้ได้รับรางวัลในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมลูกเสือระดับดีเยี่ยม ดีมาก และดี

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อความหมายของคำหรือข้อความที่ใช้ในการประเมินผลครั้งนี้ เป็นที่เข้าใจตรงกัน จึงกำหนดความหมายของคำหรือข้อความที่ใช้ในการประเมิน ดังนี้

การนิเทศ หมายถึง การให้ความรู้ แนะนำ ชี้แนะแนวทาง ตอบคำถามและข้อสงสัย ในการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา

การจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารีในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารีในสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่การตั้งหมู่ลูกเสือ กองลูกเสือ กลุ่มลูกเสือ การแต่งกาย เทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมลูกเสือให้แก่สมาชิกลูกเสือ – เนตรนารี การปฏิบัติตนระหว่างการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารีของผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ฯลฯ

การประเมินผล หมายถึง รายงานผลการดำเนินโครงการนิเทศติดตามการดำเนินการตามมาตรการเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา ตามแบบสอบถามและแบบประเมินโครงการที่ได้จัดทำไว้แล้ว

บทที่ 2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การประเมินผลโครงการนิเทศติดตามการดำเนินการตามมาตรการเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ได้ศึกษาเอกสาร ที่เกี่ยวข้อง มาใช้เป็นกรอบในการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายด้านลูกเสือของกระทรวงศึกษาธิการ ปี 2559 - 2560
3. แนวการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี

แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา

ความหมายของการนิเทศการศึกษา

นักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษา ไว้หลายลักษณะแตกต่างกันไปตามวิวัฒนาการด้านการศึกษา ไว้ดังนี้

สังต์ อุทรานันท์ (2530:7) กล่าวว่า “ การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกับคณะครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์สูงสุดในการเรียนของนักเรียน ”

บันลือ พฤษะวัน (2537:13) กล่าวว่า “ การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการ (Process) เป็นการทำงานอย่างมีแบบแผน เป็นการกระทำที่มีขั้นตอนและความต่อเนื่อง เพื่อให้ครูที่ผ่านกระบวนการนิเทศการศึกษาเกิดความตื่นตัว (คลายความกังวลหรือคับข้องใจ ทั้งในหน้าที่การงานและส่วนตัว) มีความเข้าใจที่จะใช้วิธีการในการพัฒนาวิชาชีพได้คล่องตัวขึ้น โดยมีการปรับปรุง การเรียนการสอนอยู่ตลอดเวลาและต่อเนื่อง ”

ดุสิต ทิวถนอม (2540:4) กล่าวว่า “ การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมการบริการ และวิธีการต่าง ๆ ที่มีการจัดการอย่างเป็นระบบของผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพ ”

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2540:4) กล่าวว่า “ การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการทำงานและความร่วมมือระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพอันสูงสุดในการเรียน การสอนของผู้เรียน ”

สุเทพ เมฆ (2540:47) กล่าวว่า “ การนิเทศการศึกษา หมายถึง การช่วยเหลือแนะนำ ให้การสนับสนุน ให้ความร่วมมือ ในการดำเนินการนิเทศและสนับสนุนภาคปฏิบัติ ทั้งนี้เพื่อให้ การจัดการศึกษาดำเนินไปอย่างมีคุณภาพ ”

นริศรา อุปกรณ์ศิริการ (2542:16) กล่าวว่า “ การนิเทศการศึกษาเป็นความร่วมมือและประสานงานของบุคลากรทางการศึกษาในการพัฒนาเพื่อปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียน การสอนของครู อันจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ”

เยาวพา เดชะคุปต์ (2542:86) กล่าวว่า “ การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการ เป็นการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้รับการนิเทศ เกิดการพัฒนา มีผลให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ”

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2543:54) กล่าวว่า “ การนิเทศการศึกษาเป็นการให้คาปรึกษา ชี้แนะ แนะนำให้ความช่วยเหลือต่อกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อปรับปรุงให้ได้ผลตามเกณฑ์ ที่วางไว้ ”

ฉวีวรรณ พันวัน (2552:9) กล่าวว่า “ การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการร่วมกันทางการศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียน และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุด แก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพตามจุดหมายของหลักสูตร ”

ซารี มณีศรี (2542:22) กล่าวว่า “ การนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการพัฒนาการสอนให้ดีขึ้น การร่วมมือกันระหว่างผู้เกี่ยวข้องโดยใช้หลักประชาธิปไตยในการนิเทศ ”

นิพนธ์ ไทยพานิช (2535) กล่าวว่า “ การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความละเอียดอ่อน เกี่ยวกับความรู้สึก ความเข้าใจของผู้รับการนิเทศจึงจำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานทางจิตวิทยา รู้จักและเข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์ ”

สุนันทา สบายวรรณ (2555:15) กล่าวว่า “ การนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการในการทำงานร่วมกัน ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหาร คณาจารย์ ในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนา กระบวนการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของครูอันเป็นเป้าหมายสูงสุดในด้านการพัฒนาการเรียนรู้นักเรียนให้ดียิ่งขึ้น ”

สำหรับนักวิชาการศึกษาต่างประเทศ ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้

แฮริส (Harris,1985:9 อ้างถึงใน สดใส ศรีสวัสดิ์ , 2548:7) กล่าวว่า “ การนิเทศการศึกษา หมายถึง สิ่งทีบุคลากรในโรงเรียนกระทำต่อบุคลากรหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อคงไว้หรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของโรงเรียน ที่ส่งผลโดยตรงต่อกระบวนการสอนที่ใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้นักเรียน ”

กูด (Education Dictionary , p. 539. : อ้างถึงใน บันลือ พฤษะวัน , 2537:12) ให้ความหมายไว้ว่า “ ความพยายามทั้งหลายที่ผู้นิเทศจะทำให้ครูผู้สอนและเจ้าหน้าที่ในโรงเรียน ที่ตนรับผิดชอบ มีความเป็นผู้นำในการ ปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพ ด้วยการกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาวิชาชีพให้ก้าวหน้า โดยสามารถที่จะ เลือกใช้จุดประสงค์ในการสอน สื่อการสอนระเบียบวิธีสอน และการประเมินผลให้สอดคล้องและเหมาะสมกับวิชาชีพ ชั้นสูง ”

กลิคแมน (Glickman.1990:6 , อ้างถึงใน สดิต สนวนพรหม.2547:11) กล่าวว่า “ การนิเทศการศึกษา เป็นแนวคิดกับการงานและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียน การสอน ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับเรื่องหลักสูตร การจัดครูเข้าสอน การจัดสื่อการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก การเตรียมการสอนและการพัฒนาครูรวมทั้งการ ประเมินผลการเรียนการสอน ”

ไวลส์ และ โลเวลล์ (Wiles;& Lovell.1975:6 , อ้างถึงใน อภริตี มนุษย์พันธุ์ , 2551:9) กล่าวว่า “ การนิเทศ การศึกษา คือ การแนะนำซึ่งกันและกัน วางแผนร่วมกัน ปรึกษาหารือกัน เพื่อหาทางปรับปรุงการเรียนการสอน ให้ดีขึ้น ”

จากความหมายของนิเทศการศึกษาสรุปได้ว่า “ การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงาน ด้านการให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางการดำเนินงานระหว่างครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารกับผู้ดำเนินการ นิเทศ รวมถึงการพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อหาทางปรับปรุงการเรียนการสอนให้เป็นไป ตามเกณฑ์มาตรฐานทางการศึกษา ”

จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

ในการนิเทศศึกษานั้น จุดมุ่งหมายมีความสำคัญและเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลตามที่ต้องการ โดยมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ดังนี้

สังต์ อุทรานันท์ (2530:12) กล่าวว่า “ การนิเทศศึกษามีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ 4 ประการ คือ ”

1. การนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาคน เป็นกระบวนการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ครูและบุคลากรเหล่านั้นได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น
2. การนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนางาน โดยมีเป้าหมายสูงสุดอยู่ที่นักเรียนซึ่งเป็นผลผลิต จากการสอนของครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. การนิเทศการศึกษาเพื่อสร้างประสานสัมพันธ์ โดยผลที่เกิดจากการนิเทศการศึกษา จะเกิดจากการทำงานร่วมกัน ผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำและผู้ตาม ซึ่งไม่ใช่การทำงานภายใต้ การถูกบังคับและคอยตรวจตราหรือจับผิด
4. การนิเทศการศึกษาเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้บุคคล มีความตั้งใจทำงาน หากการนิเทศการศึกษาไม่ได้ทำการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน การนิเทศศึกษาก็ย่อมจะประสบผลสำเร็จได้ยาก

ซารี มณีศรี (2538:26) กล่าวว่า “ ความมุ่งหมายของการนิเทศนั้น เป้าหมายหลักอยู่ที่การพัฒนาครู ทั้งด้านวิชาชีพ คือ ฝึกให้มีประสบการณ์ตรง เช่น การประชุมอบรมสัมมนา การทดลองหลักสูตรวิธีสอน และประสบการณ์ โดยอ้อม เช่น การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ครูมีโอกาสพบปะทางวิชาการ เป็นต้น นอกจากนั้นยังช่วยสร้างครูให้มีลักษณะความเป็นผู้นำ การทำงานร่วมกับคนอื่น อันจะยังผลให้เพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนดียิ่งขึ้น กล่าวโดยย่อก็คือ มุ่งพัฒนาคนและพัฒนางาน ”

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541:6-7) สรุปจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า “ เป็นกระบวนการการทำงานที่มุ่งสู่การปรับปรุงประสิทธิภาพการสอนของครู สู่เป้าหมายสุดท้าย คือ ผู้เรียน มีคุณภาพสมดังจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ด้วยการพัฒนากลุ่มคนผู้ร่วมงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถ เป็นประโยชน์ต่อการทำงานมีความมั่นใจ มีขวัญและกำลังใจ สามารถทำงานที่ก่อให้เกิดการประสานสัมพันธ์อันดีที่ปราศจากความขัดแย้ง ”

สดใส ศรีสวัสดิ์ (2546) กล่าวว่า “ การนิเทศศึกษามีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคน พัฒนาครู ช่วยเหลือครู ให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน หรือพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุผลตามความมุ่งหมายของการศึกษา ”

สุนันทา สบายวรรณ (2555:16) กล่าวว่า “ การนิเทศศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ มีทักษะในการพัฒนาวิชาชีพของตนเอง ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนได้รับการพัฒนาตามจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา ”

จากแนวคิดของจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาสรุปได้ว่า “ การนิเทศการศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ช่วยเหลือครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้บริหาร ให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการดำเนินงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ”

หลักการนิเทศการศึกษา

การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา หลักการนิเทศการศึกษาเป็นแนวทางให้ผู้นิเทศปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีนักการศึกษาได้เสนอหลักการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้

ซารี มณีศรี (2538:27-28) กล่าวถึงพื้นฐานของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า

1. การนิเทศเป็นการช่วยกระตุ้นเตือน การประสานงาน และแนะนำให้เกิดความเจริญงอกงามแก่ครู โดยทั่วไป

2. การนิเทศตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย

3. การนิเทศเป็นกระบวนการส่งเสริม สร้างสรรค์

4. การนิเทศกับการปรับปรุงหลักสูตรเป็นงานที่เกี่ยวข้องกัน

5. การนิเทศ คือ การสร้างมนุษยสัมพันธ์

6. การนิเทศมุ่งส่งเสริมบำรุงขวัญ (High staff morale)

7. การนิเทศมีจุดมุ่งหมายที่จะขจัดช่องว่างระหว่างโรงเรียน และชุมชนโดยเฉพาะในชนบท

เบอร์ตัน และบรัคเกอร์ (Burton and Bruckner,1965: อ้างถึงใน กำพล วิลาลัย, 2549:14-15) ได้กำหนดหลักการนิเทศการศึกษาไว้ว่า

1. การนิเทศการศึกษาควรมีความถูกต้องตามหลักวิชา (Theoretically Sound) คือเป็นไปตามค่านิยมความจริง ตามกฎเกณฑ์ ควรมีการวิวัฒนาการทั้งทางด้านเครื่องมือและกลวิธีโดยมีจุดมุ่งหมายและนโยบายที่แน่นอน

2. การนิเทศการศึกษาควรจะเป็นวิทยาศาสตร์ (Scientific) คือเป็นไปอย่างมีลำดับ เป็นระเบียบในการทำงาน มีการรวบรวมและสรุปผลจากข้อมูลอย่างถูกต้องเชื่อถือได้

3. การนิเทศการศึกษาควรเป็นประชาธิปไตย (Democratic) คือเคารพในตัวบุคคล คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เปิดโอกาสให้มีความร่วมมือ ใช้อำนาจน้อยที่สุด

4. การนิเทศการศึกษาควรเป็นการสร้างสรรค์ (Creative) คือแสวงหาความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคล ส่งเสริมให้แสดงออก และพัฒนาปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการทำงานให้มากที่สุด

สุนันทา สบายวรรณ (2555:17) กล่าวว่า “ หลักการนิเทศการศึกษาเป็นแนวทาง ให้ผู้นิเทศปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้รับความร่วมมือจากครูและบุคลากร ทางการศึกษาดำเนินการอย่างเป็นประชาธิปไตย มีแบบแผนตามลำดับขั้นตอน โดยมีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ตลอดจนมีการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานทุกคนอย่าง เท่าเทียมกัน ”

แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายด้านลูกเสือของกระทรวงศึกษาธิการ ปี 2559 - 2560

ด้านนโยบายลูกเสือ

● แนวทางการพัฒนากิจการลูกเสือ

พล.อ.ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ หรือแนวทางการพัฒนากิจการลูกเสือ ร่วมกับนายสุธรรม พันธุ์ศักดิ์ ประธานคณะกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมลูกเสือไทย คณะกรรมการการศึกษาและการกีฬา สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) และคณะ เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2559 ณ ห้องประชุม MOC โดยมี พล.อ.ฉัตรพงษ์ เพราแก้ว เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ, นายชัยยศ อิ่มสุวรรณ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะเลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ, นายเดช วรเจริญศรี ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการ สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ เข้าร่วมหารือ นายสุธรรม พันธุ์ศักดิ์ ประธานคณะกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมลูกเสือไทย กล่าวรายงานสรุปเกี่ยวกับกิจการลูกเสือไทยในปัจจุบัน สาระสำคัญดังนี้

● ลักษณะของกิจการลูกเสือ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1) ลูกเสือภาคบังคับ (Compulsory) คือ ลูกเสือในโรงเรียนที่มีอยู่จำนวน 7 ล้านคน ประกอบด้วย ลูกเสือสำรอง (8-11 ปี) ลูกเสือสามัญ (11-16 ปี) ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (14-18 ปี) และลูกเสือวิสามัญ (16-25 ปี)

2) ลูกเสืออาสาสมัคร (Voluntary) คือ ลูกเสือที่อยู่นอกโรงเรียนจำนวน 7.4 ล้านคน ประกอบด้วย ลูกเสืออาสาสมัครที่อยู่ในกองลูกเสือนอกโรงเรียน สโมสรลูกเสือและอาสาสมัครลูกเสือ และลูกเสือชุมชน ได้แก่ ลูกเสือชาวบ้าน สมาคมสโมสรลูกเสือจังหวัด ที่กระจายอยู่ทั่วประเทศกว่า 7 ล้านคน

● ผลการดำเนินงานกิจการลูกเสือ ที่ผ่านมายังไม่มีความก้าวหน้าและประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากหลายปัจจัย อาทิ

- กิจกรรมของลูกเสือ ไม่มีความโดดเด่นและไม่เป็นที่นิยม

- หลักสูตร ไม่มีการพัฒนาให้มีความทันสมัย และไม่นำหลักสูตรที่ดีๆ มาปรับใช้ เช่น หลักสูตรของประเทศญี่ปุ่น

- บุคลากร ไม่มีผู้บริหารระดับสูง (CEO) มาบริหารงานแบบเต็มเวลา ในส่วนของบุคลากรลูกเสือไม่ได้รับการพัฒนาและไม่มีระบบฐานข้อมูลรองรับ

- การบริหารทรัพย์สิน ไม่มีการแสดงบัญชีทรัพย์สินและงบดุลที่สามารถตรวจสอบได้ ตลอดจนไม่มีการพัฒนาทรัพย์สิน/สิทธิประโยชน์ของลูกเสือให้เกิดเป็นรายได้ โดยเฉพาะค่ายลูกเสือที่มีอยู่ทั่วประเทศรวม 133 ค่าย แต่ได้รับการพัฒนาให้สามารถใช้งานได้ดีเพียง 9 แห่ง โดยในจำนวนนี้มีเพียง 5 แห่งเท่านั้นที่สามารถสร้างบริหารกิจการให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

● แนวทางการแก้ไขปัญหา แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

1) ระดับนโยบาย

- จัดให้มีการประชุมสภาลูกเสือไทย โดยขอให้นายกรัฐมนตรีในฐานะสภานายกของสภาลูกเสือไทย กำหนดจัดการประชุมสภาลูกเสือไทยและให้กรรมการสภาเข้าร่วมประชุมอย่างพร้อมเพรียง พร้อมมอบนโยบายใช้กิจการลูกเสือเป็นเครื่องมือในการปลูกจิตสำนึกในเด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป

- ปรับปรุงคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ โดยขอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในฐานะประธานกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ปรับปรุงคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คน ให้สอดคล้องกับภารกิจที่ดูแลรับผิดชอบ และจัดให้มีการประชุมอย่างต่อเนื่องเดือนละครั้งหรือ 2 เดือนครั้ง

2) ระดับปฏิบัติการ

- สรรหา CEO มาเป็นเลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติแบบเต็มเวลา โดยสรรหามาจากผู้บริหาร ตำแหน่งรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ระดับอธิบดีขึ้นไป หรือบุคคลจากภายนอก ที่คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติเห็นชอบ ซึ่งขอให้มีความสมบัติ 5 เก่ง-ดีเป็นอย่างน้อย กล่าวคือ เก่งกิจการลูกเสือ-การตลาด-การเงิน-การบริหาร-การสื่อสารหลายภาษา โดยเฉพาะภาษาอังกฤษต้องสื่อสารได้ดี และขอให้มีจิตสาธารณะ-มีวินัย-รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์-มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์-มีบุคลิกภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ดี โดยให้ค่าตอบแทนในระดับที่สอดคล้องกับหน้าที่ความรับผิดชอบ

- กำหนดให้มีลูกเสือจังหวัดในสำนักงานลูกเสือจังหวัด 77 จังหวัด ๆ ละ 1-3 คน เพื่อทำหน้าที่ประสานงานกับผู้ว่าราชการจังหวัดในการดำเนินกิจการลูกเสือระดับพื้นที่ทั่วประเทศ โดยในอนาคตอาจจัดตั้งให้มีสำนักงานลูกเสืออำเภอต่อไป

- ปรับปรุงโครงสร้าง โดยให้มีคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการตรวจสอบขึ้นตรงต่อ คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ และให้เลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ ทำหน้าที่บริหารงานสำนักงานลูกเสือแห่งชาติพร้อมทั้งปรับปรุงโครงสร้างภายใน ประกอบด้วย 4 ฝ่ายหลัก ได้แก่ ฝ่ายค่ายลูกเสือ รายได้และสิทธิประโยชน์ ฝ่ายหลักสูตรและกิจกรรม ฝ่ายกิจการลูกเสือระหว่างประเทศ และฝ่ายบริหาร

- แสดงบัญชีทรัพย์สินและงบบุคลากร ขอให้มีการจัดทำบัญชีทรัพย์สินและงบบุคลากรของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติมาแสดงให้กรรมการตรวจสอบด้วย

ในการนี้ ได้นำเสนอแนวทางการพัฒนากิจการของลูกเสือในช่วงปี 2560 - 2563 เพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาล จำนวน 1,000 ล้านบาท เพื่อเป็นทุนเริ่มต้นในการดำเนินงานพัฒนาค่ายและสินค้าของลูกเสือนำไปสู่รายได้ที่เพิ่มขึ้น อาทิ ค่าเช่าค่ายลูกเสือ/โรงแรมลูกเสือ, สิทธิประโยชน์จากเครื่องหมาย ลิขสิทธิ์ ตราสัญลักษณ์ กิจกรรมสำคัญ, ธุรกิจค้าส่ง/ปลีกสินค้าลิขสิทธิ์ นอกจากนี้จะได้หาผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการ พร้อมทั้งการเก็บค่าธรรมเนียมจากค่ายลูกเสือเอกชนที่เปิดให้บริการในปัจจุบัน ซึ่งจะต้องมีมาตรฐานตามที่สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ กำหนด และการปรับสัญญาเช่า/ค่าบริการจากทรัพย์สินของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติด้วย

พล.อ.ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวแสดงความเห็นด้วยกับการใช้กิจการลูกเสือในการปลูกฝังให้ผู้เรียนในระดับต่าง ๆ มีจิตสาธารณะซึ่งสอดคล้องกับการที่รัฐบาลมอบให้กระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินนโยบายพัฒนาคอนดอลช่วงชีวิต จึงได้ประกาศนโยบายให้มีการปลูกฝัง “การให้” ให้กับเด็ก ๆ โดยได้มอบให้ผู้บริหารองค์กรหลักจัดทำแผนการจัดกิจกรรมปลูกฝังผู้เรียนในทุกระดับให้รู้จัก “การให้ เผื่อแผ่ แบ่งปัน” ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา โดยจะต้องเลือกกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละช่วงวัยและมีการขับเคลื่อนพร้อมกันทั้งระบบต่อไป

ในส่วนของการสรรหา CEO เพื่อทำงานแบบเต็มเวลา จะต้องให้ความสำคัญกับการออกแบบคุณลักษณะของผู้ที่จะมาทำหน้าที่บริหาร พร้อมสร้างกลไกการทำงานให้มีอำนาจหน้าที่ชัดเจน สามารถขับเคลื่อนงานได้อย่างราบรื่น รวมทั้งบริหารกิจการลูกเสือทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการให้สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

นอกจากนี้ ได้เน้นย้ำถึงลิขสิทธิ์เครื่องหมายหรือตราสัญลักษณ์กิจกรรมสำคัญของลูกเสือ ซึ่งได้มอบนโยบายเกี่ยวกับการขอความร่วมมือกับผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ไปแล้ว โดยขอให้องค์การการค้าของ สกสค.ดำเนินการให้ถูกต้อง เพื่อประโยชน์ของกระทรวงศึกษาธิการเป็นหลัก และควรจัดให้มีระบบกระจายสินค้าไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ให้ดี เพื่อเป็นการส่งเสริมให้โรงเรียนมาสั่งซื้อสินค้าจากองค์การการค้าของ สกสค. โดยตรงมากขึ้น

ทั้งนี้ รมว.ศึกษาธิการ ได้มอบให้คณะทำงานไปปรับปรุงแก้ไขแผนการพัฒนากิจการลูกเสือตามแนวทางของอริยสัจ 4 ได้แก่ ทุกข์-สภาพปัญหา, สมุทัย-สาเหตุของปัญหา, นิโรธ-วิธีการแก้ปัญหา, มรรค-แนวปฏิบัติ และให้นำกลับมาเสนออีกครั้ง เพื่อจะได้ร่วมกันพิจารณาให้มีความสมบูรณ์ก่อนนำเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ตามนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

1. มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
2. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม
3. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์
4. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม
5. รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม
6. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน
7. เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง
8. มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่
9. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
10. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่าย และพร้อมที่จะขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม เมื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดี
11. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา

12. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

เพื่อสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็ง โดยต้องสร้างคนในชาติให้มีค่านิยมไทย 12 ประการ "สพฐ. รับลูก คสช. สร้างค่านิยมคนไทยใหม่" ดร.กมล รอดคล้าย เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กพฐ.) เปิดเผย ภายหลังการประชุมผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ว่า...ที่ประชุมได้หารือถึงการสร้างค่านิยมหลักของคนไทยตามนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เพื่อสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็ง โดยต้องสร้างคนในชาติให้มีค่านิยมไทย 12 ประการ ซึ่ง สพฐ. จะนำหลักการดังกล่าวมาขยายผล โดยได้เตรียมเผยแพร่เรื่องดังกล่าวไปสู่สถานศึกษาด้วยการบรรจุไว้ในหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์และหน้าที่พลเมือง พร้อมกับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างเด็กและเยาวชนในเรื่องนี้อย่างจริงจัง "สพฐ. ได้มีการวิเคราะห์ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ พบว่า หลักสูตรของ สพฐ. ก็มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ 8 ข้อ ประกอบด้วย มีความรักชาติ ศาสนา กษัตริย์ ซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ โดยทั้งหมดได้บรรจุไว้ในหลักสูตรอยู่แล้ว ส่วนที่ คสช. กำหนดค่านิยมหลัก 12 ประการ ก็ถือว่าครอบคลุมคุณลักษณะของ สพฐ. แล้ว และการผลักดันเรื่องนี้ก็คงไม่ใช่แค่ภาคการศึกษาเพียงฝ่ายเดียว แต่สังคมทุกภาคส่วนต้องร่วมกันทำโดยเฉพาะการเริ่มต้นจากครอบครัวที่จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กและเยาวชน" เลขาธิการ กพฐ. กล่าว.

**มาตรการและแนวทางยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน
และการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา**

ด้วยคณะกรรมการความสงบและเรียบร้อยแห่งชาติ ได้มีนโยบายในการสร้างค่านิยมของคนไทย 12 ประการ ซึ่งเป็นค่านิยมที่สอดคล้องในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน 8 ประการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์จะเป็นกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างค่านิยมของคนไทย 12 ประการเป็นอย่างดี เพราะกิจกรรมลูกเสือมีวัตถุประสงค์ที่มุ่งพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า อีกทั้งกิจกรรมลูกเสือยังเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในสถานศึกษา ซึ่งจะเป็แนวทางในการช่วยแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนได้ หน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินกิจกรรมลูกเสือ คือ สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้มีแผนงาน มาตรการ และแนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม มีคุณภาพ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานยกระดับคุณภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา มีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีมาตรการ และแนวทางในการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ให้สถานศึกษาทุกแห่งถือว่า กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมหลักในการพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เพื่อเสริมสร้างผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
2. ให้สถานศึกษาทุกแห่ง จัดกิจกรรมการเรียนการสอน/ฝึกอบรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดและ ผู้บำเพ็ญประโยชน์ ตามหลักการที่กำหนดในหลักสูตร และส่งเสริมการฝึกอบรมลูกเสือวิสามัญในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. ให้สถานศึกษาทุกแห่ง จัดระบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดและผู้บำเพ็ญประโยชน์ และจัดสรรงบประมาณจากเงินอุดหนุน เงินบริจาคและเงินสมทบอื่น ๆ พร้อมทั้งจัดหาสื่อ อุปกรณ์ให้พร้อมเพื่อดำเนินกิจกรรม
4. ให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดให้มีกิจกรรมการปฏิบัติจริงตามอุดมการณ์และหลักการของลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดและผู้บำเพ็ญประโยชน์ โดยเฉพาะกิจกรรมที่ส่งเสริมความจงรักภักดี ต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ประชาธิปไตย ความสามัคคีปรองดอง การเสริมสร้างทักษะชีวิต คุณธรรม จริยธรรม และบำเพ็ญประโยชน์
5. ให้ผู้บริหารสถานศึกษา และรองผู้บริหารสถานศึกษาทุกคน ผ่านการฝึกอบรมบุคลากรทางการลูกเสือขั้นความรู้ชั้นสูง และได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์ และส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาผ่านการฝึกอบรม และมีวุฒิทางลูกเสือ ทั้งนี้ให้ปฏิบัติตามข้อบังคับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ พ.ศ. 2553
6. ให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดและผู้บำเพ็ญประโยชน์ในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ
7. ให้สถานศึกษาทุกแห่งสนับสนุน ส่งเสริมให้ขวัญกำลังใจแก่บุคลากรทางการลูกเสือ และลูกเสือ

**แนวทางในการดำเนินการตามมาตรการเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน
และการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา**

1. สถานศึกษาต้องกำหนดนโยบาย แนวทางในการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ ให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเสริมสร้างผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
2. ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างความตระหนักในการจัดกิจกรรมลูกเสือ ให้แก่ ครู บุคลากรในสถานศึกษา และให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ แต่งเครื่องแบบลูกเสือ เพื่อเป็นแบบอย่างแก่ลูกเสือในสถานศึกษา
3. สถานศึกษาต้องจัดทำโครงสร้างการบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษา
4. สถานศึกษาต้องจัดทำข้อมูลสารสนเทศทางการลูกเสือ ให้เป็นปัจจุบัน อย่างถูกต้องและทันสมัย
5. สถานศึกษาต้องจัดตั้งกลุ่ม กองลูกเสือ ให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน และจัดให้มีห้อง/มุม/แหล่งเรียนรู้ทางการลูกเสือในสถานศึกษา
6. ผู้บริหารสถานศึกษา และรองผู้บริหารสถานศึกษาทุกคน ผ่านการฝึกอบรมบุคลากรทางการลูกเสือ ขั้นความรู้ขั้นสูง และได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์ และได้รับการแต่งตั้งให้มีตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน และรองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน
7. ครูและบุคลากรทางการศึกษาผ่านการฝึกอบรม มีวุฒิทางลูกเสือและได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้บังคับบัญชาลูกเสือตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ พ.ศ. 2553
8. สถานศึกษาต้องจัดทำแผนงาน/โครงการ ในการดำเนินงานทางลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดและ ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานให้เหมาะสม
9. สถานศึกษาต้องจัดทำกำหนดการฝึกอบรม และแผนการฝึกอบรมตลอดปีการศึกษาทุกระดับให้ครบถ้วน
10. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดและสมาชิกผู้บำเพ็ญประโยชน์ ต้องจัดกิจกรรมตามกำหนดการฝึกอบรม แผนการฝึกอบรม ตลอดจนดำเนินการวัดประเมินผล และรายงานผลให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการนั้น
11. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดและสมาชิกผู้บำเพ็ญประโยชน์ ต้องจัดให้มีและใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ทันสมัย และจำเป็นในการฝึกอบรม
12. สถานศึกษาต้องจัดให้มีเอกสาร หลักสูตร คู่มือการปฏิบัติงาน กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน
13. สถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และจิตสาธารณะ กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมือง ตามคำปฏิญาณและกฎลูกเสือ และกิจกรรมโครงการเพื่อเสริมสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ปีละไม่น้อยกว่า 6 กิจกรรม
14. สถานศึกษาดำเนินการจัดกิจกรรมเดินทางไกล และอยู่ค่ายพักแรม ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ในสถานศึกษา หรือค่ายลูกเสือตามหลักสูตร ของลูกเสือแต่ละประเภท โดยใช้บุคลากรทางการลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และสมาชิกผู้บำเพ็ญประโยชน์ และบุคลากรของสถานศึกษา หรือใช้วิทยากรที่มีความชำนาญเฉพาะทาง
15. ให้สถานศึกษาจัดระบบการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ภายในสถานศึกษา โดยให้มีแผนการนิเทศ เครื่องมือ และกำหนดผู้นิเทศไว้อย่างชัดเจน และจัดทำรายงานประจำปี ต่อผู้บังคับบัญชา/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามลำดับ
16. ให้ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม และสนับสนุนให้ขวัญกำลังใจแก่บุคลากรทางการลูกเสือ และลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด สมาชิกผู้บำเพ็ญประโยชน์ในสถานศึกษา
17. สำหรับสถานศึกษาที่จัดกิจกรรมยุวกาชาด และหรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ ให้ดำเนินการตามมาตรการ และแนวทางดังกล่าวข้างต้นโดยอนุโลม

**แนวทางการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมลูกเสือ
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา**

ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การจัดโครงสร้างลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาให้ถูกต้อง ชัดเจนตามพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551 ประกอบด้วย
  - 1.1 ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา
  - 1.2 จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการลูกเสือเขตพื้นที่ อย่างน้อย 2 ครั้ง/ปี
  - 1.3 ดำเนินการแต่งตั้งผู้ตรวจการฝ่ายต่าง ๆ ทั้งนี้อาจแต่งตั้งอนุกรรมการในคณะกรรมการลูกเสือเขตพื้นที่ตามความเหมาะสม
  - 1.4 มอบหมายให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานลูกเสือ ตามพระราชบัญญัติลูกเสือ
2. การวางแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการประจำปี
  - 2.1 จัดทำแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการประจำปีทางด้านลูกเสือ
  - 2.2 จัดสรรงบประมาณ สนับสนุนในการพัฒนาบุคลากรทางการลูกเสือ และการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา
  - 2.3 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ อบรมทบทวน ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
  - 2.4 จัดให้มีการชุมนุมลูกเสือระดับเขตพื้นที่ ตามความเหมาะสม
  - 2.5 ระดมทรัพยากร หรือหาแหล่งงบประมาณในการพัฒนางานลูกเสือ การพัฒนาค่ายลูกเสือในเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา
  - 2.6 สรุปรายงานโครงการตามแผนที่กำหนด เพื่อรายงานสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. การนิเทศ กำกับติดตาม งานลูกเสือ
  - 3.1 มอบหมายให้ศึกษานิเทศก์ รับผิดชอบการนิเทศงานลูกเสืออย่างชัดเจน
  - 3.2 จัดทำแผนการนิเทศ เครื่องมือ และดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานการและแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐาน และแนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา
  - 3.3 แต่งตั้งคณะกรรมการ/ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านลูกเสือ เพื่อนิเทศ กำกับติดตามการจัดการเรียนการสอนด้านลูกเสือของสถานศึกษา
  - 3.4 กำกับดูแลสถานศึกษาในสังกัดทุกแห่ง จัดการเรียนการสอนลูกเสือให้ดำเนินไปตามหลักสูตรทุกระดับชั้น
  - 3.5 กำกับ ดูแล การอนุญาตเข้าค่ายพักแรมและการสอบวิชาพิเศษลูกเสือในสถานศึกษา ให้เป็นไปตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติฯ วิธีการและกระบวนการทางการลูกเสืออย่างเคร่งครัด
  - 3.6 ให้มีการประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
4. การพัฒนาบุคลากรทางการลูกเสือ
  - 4.1 สรรวจคุณสมบัติทางการลูกเสือของบุคลากรทางการลูกเสือในสังกัด
  - 4.2 ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการลูกเสือได้รับการพัฒนาคุณสมบัติทางการลูกเสือ โดยได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์ เป็นอย่างน้อย
  - 4.3 ส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ตามนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ โดยเร่งด่วน

5. การยกย่องเชิดชูเกียรติ

5.1 กำหนดให้มีการคัดเลือกสถานศึกษา ผู้บริหาร ครูผู้สอน ลูกเสือและบุคลากรทางการลูกเสือ เพื่อรับรางวัลเชิดชูเกียรติ

5.2 ส่งเสริม สนับสนุนให้ความก้าวหน้าในวิชาชีพ แก่ผู้ปฏิบัติงานลูกเสือ

5.3 พิจารณาจัดสรรโควตาการเลื่อนขั้นเงินเดือน เป็นกรณีพิเศษให้แก่ผู้ที่มีผลงานด้านลูกเสือดีเด่น

6. การบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศด้านลูกเสือ

6.1 จัดทำข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน

6.2 จัดให้มีเว็บไซต์ (Website) ทางการลูกเสือ

6.3 เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ งานลูกเสือผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร Social Network

ข้อสั่งการของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ในการยกระดับคุณภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา

“บิ๊กตู่” สั่ง ศธ.ยกระดับจัดการเรียนการสอนวิชาลูกเสือและเนตรนารีอีกรอบ พร้อมพิจารณาแนวทางการสนับสนุนรูปแบบลูกเสือและเนตรนารี สำหรับนักเรียนที่มีฐานะยากจน เผยเคยสั่ง สพฐ.ให้ความสำคัญ หลังนายกฯ หารือแก่นักเรียนไม่รู้ความหมายของเครื่องแบบลูกเสือ มีรายงานจากทำเนียบรัฐบาลว่า เมื่อเร็วๆ นี้ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งไปยังกระทรวงศึกษาธิการให้ส่งเสริมให้ทุกโรงเรียนให้ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนวิชาลูกเสือและเนตรนารี รวมทั้งพิจารณาแนวทางการสนับสนุนเครื่องแบบลูกเสือและเนตรนารีสำหรับนักเรียนที่มีฐานะยากจน ทั้งนี้ให้ดำเนินการให้ทันการเปิดการเรียนการสอนภาคเรียนที่ 2/2560

ก่อนหน้านี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) มีคำสั่งไปยังสถานศึกษาทุกแห่งให้ถือว่า กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์เป็นกิจกรรมหลักในการพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เพื่อเสริมสร้างผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ตามนโยบายคณะกรรมการรักษาความสงบและ เรียบร้อยแห่งชาติ

ทั้งนี้ ปัจจุบันสถานศึกษาทุกแห่งมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและฝึกอบรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ ตามหลักการที่กำหนดในหลักสูตร และส่งเสริมการฝึกอบรมลูกเสือวิสามัญในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมถึงมีการจัดสรรงบประมาณจากเงินอุดหนุน เงินบริจาคและเงินสมทบอื่นๆ พร้อมทั้งจัดหาสื่อ อุปกรณ์ให้พร้อมเพื่อดำเนินกิจกรรม มีกิจกรรมการปฏิบัติจริงตามอุดมการณ์และหลักการ ของลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดและผู้บำเพ็ญประโยชน์

มีรายงานว่า เมื่อปี 2559 สพฐ.เคยมีหนังสือสั่งการไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สพท.) ทั่วประเทศ เรื่อง การแต่งกายเครื่องแบบลูกเสือ และเรื่องยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมลูกเสือ ตามนโยบายให้ความสำคัญกับการเรียนลูกเสือ และเนตรนารี เนื่องจากนายกรัฐมนตรีมีความเป็นห่วงแก่นักเรียนไม่รู้ความหมายของเครื่องแบบลูกเสือ โดยขอให้ทุกเขตพื้นที่ฯให้ความสำคัญต่อการเรียนลูกเสืออย่างจริงจัง เพราะการเรียนลูกเสือจะเป็นพื้นฐานที่ช่วยปลูกฝังระเบียบวินัยให้แก่เด็ก เพื่อปูทางไปสู่การเรียนด้านวิชาการอย่างมีคุณภาพ ซึ่งจะทำให้เด็กรู้จักหน้าที่ความรับผิดชอบของตัวเอง

“ที่ผ่านมามีการเรียนการสอนวิชาลูกเสือเป็นกิจกรรมในการพัฒนาผู้เรียนเท่านั้น โรงเรียนบางแห่งจึงไม่ให้ความสำคัญ และขาดความเอาใจใส่ในการเรียนลูกเสือ” รายงานข่าวระบุ

แนวการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี

การกำเนิดกิจการลูกเสือ

กิจการลูกเสือกำเนิดขึ้นเป็นครั้งแรกในโลกที่ประเทศอังกฤษ เมื่อปี ค.ศ. 1907 (พ.ศ. 2450) โดย Robert Stephenson Smyth Baden - Powell หรือที่เรียกท่านย่อๆ ว่า B.-P. (Good, 1973 อ้างใน อุดม กีก้อง, 2545) สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยแซนด์เฮิสต์ (Sandhurst) ได้รับแต่งตั้งให้เป็นร้อยตรีในกองทัพบกอังกฤษและถูกส่งไปประจำการที่ประเทศอินเดียและแอฟริกา ขณะที่ท่านปฏิบัติหน้าที่ในแอฟริกา นั้น ชาวอังกฤษเกิดความขัดแย้งกับชนพื้นเมืองอยู่เนือง ๆ โดยเฉพาะชนพื้นเมืองที่ดุร้ายคือชนเผ่าอาซันตี ท่านได้รับคำสั่งให้ไปปราบปรามจนเป็นผลสำเร็จ ท่านได้ใช้ความสามารถในการสอดแนมและสะกดรอยในการปฏิบัติ ครั้งนี้ ท่านจึงได้แต่งหนังสือ Aids to Scouting เป็นหนังสือว่าด้วยการสอดแนมทางทหารที่ท่านจะใช้เป็นคู่มือในการฝึกอบรมทหาร ต่อมาได้เกิดสถานการณ์ตึงเครียดระหว่างอังกฤษกับพวกบัวร์ (Boer) ซึ่งเป็นเมืองขึ้นของประเทศอังกฤษในแอฟริกาใต้ พวกบัวร์ล้อมเมืองนานถึง 217 วัน ท่านก็ได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติหน้าที่เพื่อป้องกันเมือง ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็ง อดทน ไม่ย่อท้อ ใช้สติปัญญาหาวิธีแก้ปัญหาโดยใช้เด็กอาสาสมัครช่วยเหลือกองทัพบ ทำหน้าที่เป็นผู้สื่อข่าวคอยส่งข่าวและเป็นยามรักษาการณ์จนได้รับความสำเร็จอย่างยิ่ง ทำให้ท่าน B.-P. เกิดความประทับใจในตัวเด็ก ๆ และเห็นว่าถ้าใช้เด็กให้ถูกทางแล้วจะเกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติอย่างมหาศาล จึงริเริ่มตั้งขบวนการลูกเสือขึ้นในปีต่อมาและในปี พ.ศ. 2441 ได้ตั้งกองลูกเสือขึ้นอย่างจริงจังเป็นครั้งแรกในอังกฤษ และได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ท่านมองการณ์ไกลว่าลูกเสือจะเป็นงานสำคัญที่จะทำประโยชน์ให้แก่บ้านเมืองอย่างมาก เพราะจะเป็นการฝึกหัดและอบรมเด็ก ๆ ให้เป็นพลเมืองดีของชาติ ท่านจึงลาออกจากราชการทหารใน พ.ศ. 2444 ท่านเดินทางรอบโลกเพื่อพบกับลูกเสือประเทศต่าง ๆ และเพื่อเป็นการเสริมสร้างความเป็นพี่น้องทั่วโลก ในปี ค.ศ. 1907 (พ.ศ. 2450) ท่าน B.-P. ได้รวบรวมเด็ก ๆ จำนวน 20 คนไปอยู่ค่ายพักแรมที่เกาะบราวน์ซี นับว่าเป็นการอยู่ค่ายพักแรมลูกเสือครั้งแรกของโลก ท่านได้ทำการทดลองฝึกอบรมตามวิธีการของลูกเสือปรากฏว่าได้ผลดีสมความมุ่งหมายและ B.-P. ได้รับการยกย่องเป็นประมุขคณะลูกเสือโลก และกิจการเนตรนารี เกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1916 (พ.ศ. 2459) ในปี พ.ศ. 2463 มีการชุมนุมลูกเสือโลกครั้งแรกที่กรุงลอนดอน (สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, 2537 : 35)

สำหรับประเทศไทย พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้นครองราชย์ เมื่อปี พ.ศ. 2453 ประเทศสยามตกอยู่ในภาวะที่วิฤกต ซึ่งในขณะนั้นกำลังเป็นสมัยที่มีการล่าเมืองขึ้นกันอยู่ทั่วไป พระองค์ทรงรู้ซึ่งถึงมหันตภัยทางการเมือง เพื่อให้ประเทศพ้นจากเหตุการณ์ดังกล่าว จึงทรงวางแผนตั้งกองเสือป่าและกองลูกเสือขึ้น โดยทรงนำแนวคิดวิธีการของลูกเสือจากประเทศอังกฤษมาใช้ จึงทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้สถาปนากองเสือป่าขึ้น เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2454 เพื่อฝึกหัดข้าราชการพลเรือนทั้งหลายให้ได้เรียนรู้วิชาทหาร เพื่อเป็นกำลังสำรองในเวลาสงครามในยามสงบก็ได้ช่วยเหลือข้าราชการปราบปรามโจรผู้ร้ายหรือปราบจลาจล นอกจากนั้นยังเป็นการฝึกให้คนรู้จักวินัย มีความรู้สึกรักพระเจ้าแผ่นดิน ประเทศชาติและศาสนาของตน เป็นการเริ่มต้นการส่งเสริมความสามัคคีปรองดองต่อกันและกันในหมู่พลเมือง ต่อมาวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2454 จึงทรงประกาศตั้งกองลูกเสือขึ้น โดยที่ทรงพระราชปรารภในการจัดตั้งกองลูกเสือขึ้นว่าเพื่อเป็นการฝึกหัดเด็กให้มีไหวพริบ อดทน รู้จักช่วยตนเอง รู้จักทำประโยชน์ช่วยเหลือผู้อื่น ซึ่งเป็นการฝึกฝนทั้งในส่วนตัวและร่างกายอีกด้วย กองลูกเสือกองแรกของประเทศไทย ตั้งขึ้นที่โรงเรียนมหาดเล็กหลวง หรือโรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัยในปัจจุบัน บุคคลที่ถือว่าเป็น ลูกเสือคนแรก คือ นายชีพน์ บุณนาค ซึ่งเป็นผู้ที่สามารถกล่าวคำปฏิญาณของลูกเสือได้เป็นคนแรก (กรมวิชาการ, ๒๕๓๓ : ๙)

กิจการลูกเสือในสถานศึกษา

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว หลังจากตั้งกองลูกเสือเพื่อฝึกผู้ใหญ่ พระองค์ดำริที่จะฝึกฝนเด็กชายที่อยู่ในวัยเยาว์ โดยทรงให้มีการสอนและฝึกอบรม ณ โรงเรียนมหาดเล็กหลวง (โรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย ในปัจจุบัน) เป็นแห่งแรกและทรงสอนด้วยพระองค์เอง กิจการลูกเสือไทยจึงเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2454 เป็นต้นมา และได้ทรงพระราชทานคำขวัญให้กับลูกเสือไทยว่า “เสียชีพอย่าเสียสัตย์” ทรงโปรดเกล้าให้มีสภากรรมการกลางขึ้นเพื่อใช้ดำเนินการกิจการลูกเสือ ลูกเสือในสมัยนั้นเน้นการฝึกแบบทหาร การป้องกันชาติ ความมีระเบียบวินัย ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีการอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือซึ่งเป็นหน้าที่ของกรมศึกษาธิการ กระทรวงธรรมการ (กระทรวงศึกษาธิการในปัจจุบัน) นักเรียนที่ศึกษาวิชาครบตามหลักสูตรและสอบไล่ได้ตามที่กำหนดก็โปรดเกล้าพระราชทานประกาศนียบัตร มีการพระราชทานธงประจำกองแก่ลูกเสือตามความเหมาะสม

ต่อมาในรัชกาลที่ 7 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงส่งเสริมกิจการลูกเสือโดยส่งลูกเสือตัวแทนของประเทศไปร่วมชุมนุมลูกเสือนานาชาติ ส่งผู้บังคับบัญชาลูกเสือวิสามัญไปอบรมต่างประเทศ และได้มีประกาศให้ใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเสียใหม่ โดยยุบกรมการสภากรรมการจัดการลูกเสือมณฑลและให้มีคณะกรรมการลูกเสือจังหวัดแทน หลังจากนั้นได้ตั้งกองลูกเสือขึ้นให้อยู่ในความควบคุมของกรมพลศึกษาและจัดตั้งเหล่าลูกเสือเหล่าสมุทรเสนาขึ้นเป็นครั้งแรก

ในสมัยรัชกาลที่ 8 พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล เกิดวิกฤตการณ์ภายในประเทศ กิจการลูกเสือได้หยุดชะงักกลางทางรัฐบาลได้จัดตั้งยุวชนทหารขึ้นมาซ้อนกับกิจการลูกเสือ พระองค์ทรงกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานให้ตราประจำลูกเสือแห่งชาติขึ้น

ในรัชกาลที่ 9 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้โปรดเกล้าให้ตราพระราชบัญญัติลูกเสือพุทธศักราช 2490 ขึ้นแทน โดยกำหนดให้นักเรียนชายทุกคนเป็นลูกเสือ และการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนทุกระดับชั้นมีคะแนน และเครื่องหมายตำแหน่งมอบให้ ปีพุทธศักราช 2501 ได้มีการจัดตั้งกองลูกเสือสำรอง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 7 เรียนหลักสูตรลูกเสือสามัญตามแผนการศึกษาชาติสมัยนั้น

ในปีพุทธศักราช 2507 ได้ตราข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรวิชาพิเศษลูกเสือ และได้กำหนดให้นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 เรียนวิชาพิเศษลูกเสือ และกำหนดให้นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 เรียนวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ การเรียนการสอนจัดในรูปกิจกรรมเลือก เดิมได้กำหนดให้วิชาลูกเสือมีการวัดผลเป็นคะแนน และเมื่อเห็นว่าการเรียนกิจกรรมลูกเสือเป็นการเลือกเรียนตามความสมัครใจ จึงประกาศให้วิชาลูกเสืออยู่นอกหลักสูตรบังคับตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2514 เป็นต้นมา การลูกเสือในโรงเรียนไม่ค่อยมีบทบาทมากนัก ต่อมาการลูกเสือ และรูปแบบของการลูกเสือกลับมามีบทบาทต่อความมั่นคงของชาติ โดยนำเอาหลักการ และวิธีการลูกเสือไปอบรมผู้ใหญ่อายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป คือ อบรมลูกเสือชาวบ้าน ทำให้คุณค่าของลูกเสือได้วิวัฒนาการอีกทิศทางหนึ่งอย่างน่าอัศจรรย์ยิ่ง และอาจกล่าวได้ว่าประเทศชาติอยู่รอดจากลัทธิอื่นไม่พึงปรารถนาได้ เพราะการลูกเสือเป็นส่วนสำคัญ แต่ในระบบโรงเรียนความสำคัญของลูกเสือซบเซาเห็นได้อย่างชัดเจน

เวลาผ่านมามาจนปีพุทธศักราช 2526 ในการประชุมสภาลูกเสือครั้งที่ 10 ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด ได้ตระหนักว่า การลูกเสือเป็นกิจกรรมที่ติดอยู่แล้ว ทำไมในระบบการศึกษาไม่ส่งเสริม จึงได้เสนอแนวคิดในที่ประชุมและที่ประชุมมีมติรับหลักการว่าให้วิชาลูกเสือเป็นกิจกรรมบังคับในหลักสูตรชั้นประถมศึกษา ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงสั่งให้กรมวิชาการร่วมกับกรมพลศึกษาจัดทำหลักสูตรการสอนวิชาลูกเสือขึ้นไป ในปีพุทธศักราช 2528 โดยจัดให้มีหน่วยการเรียนมุ่งไปที่ทฤษฎีมากกว่าปฏิบัติ และไม่ต้องแต่งเครื่องแบบลูกเสือ และกำหนดว่าวิชาลูกเสือที่บังคับเรียนมีหน่วยการเรียนไม่ต้องแต่งเครื่องแบบลูกเสือได้ในระดับประถมศึกษา วิชาลูกเสือได้บรรจุไว้ในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กิจกรรมสร้างนิสัย การดำเนินงานดังกล่าวไม่บรรลุหลักการและจุดประสงค์เท่าที่ควร เนื่องจากหลักสูตรดังกล่าวไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์

และเทคโนโลยี กรมวิชาการและกระทรวงศึกษาธิการจึงได้ปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษาอีกครั้ง โดยให้กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมบังคับ (น้ำเชื่อม ยัมฤทธิ์, 2540 : 12 - 14)

การบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษา

การปฏิบัติงานกิจการลูกเสือทุกระดับ จำเป็นต้องประสานงานร่วมมือกันและดำเนินการพัฒนา เพื่อให้บรรลุอุดมการณ์และวัตถุประสงค์ของการลูกเสือที่มุ่งสร้างสรรค์เยาวชนของชาติให้เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพ องค์กรที่มีส่วนสำคัญและใกล้ชิดกับลูกเสือมากที่สุดและเป็นผู้จัดการดำเนินการปฏิบัติงานกิจการลูกเสือโดยตรง คือ องค์กรระดับสถานศึกษาที่นำหลักการ นโยบาย และวัตถุประสงค์ของการลูกเสือนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง โดยที่องค์กรระดับอื่น ๆ เป็นฝ่ายสนับสนุนช่วยเหลือและส่งเสริม ทุกด้าน ดังนั้น บทบาท อำนาจและหน้าที่ขององค์กรระดับสถานศึกษาจึงถือได้ว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความเจริญก้าวหน้าของกิจการลูกเสือ

การปฏิบัติงานกิจการลูกเสือในสถานศึกษาจะมีกรรมการลูกเสือซึ่งเรียกว่า กรรมการกลุ่มลูกเสือ (สำนักงานคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, 2534 : 26) ประกอบด้วยบุคคลภายนอกที่สนใจในกิจกรรมลูกเสือ ลูกเสือเก่า และผู้ปกครอง โดยมีผู้กำกับกลุ่มเป็นประธาน นอกจากนี้ยังมีที่ประชุมนายหมู่ลูกเสือหรืออาจเรียกว่า กรรมการกองลูกเสือ โดยมีหัวหน้านายหมู่ลูกเสือเป็นประธาน มีนายหมู่ลูกเสือเป็นกรรมการ และมีผู้กำกับเป็นที่ปรึกษา

สำหรับคณะกรรมการการดำเนินงานกิจการลูกเสือในสถานศึกษา ไม่ได้กำหนดไว้ในข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ จึงเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะต้องกำหนดเป็นระเบียบขึ้น เพื่อให้กิจการลูกเสือของสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดี เกิดความคล่องตัว จึงควรมีการแต่งตั้งกรรมการดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่สถานศึกษาเลือก/แต่งตั้ง	เป็นประธานกรรมการ
ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา	เป็นรองประธานกรรมการ
ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ	กรรมการ
รองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ	กรรมการ
ผู้กำกับลูกเสือ	กรรมการ
รองผู้กำกับลูกเสือ	กรรมการ
เจ้าหน้าที่ลูกเสือสถานศึกษา	กรรมการ
ผู้ปกครองนักเรียนที่ได้รับการแต่งตั้ง	กรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิที่สถานศึกษาแต่งตั้ง	กรรมการ
ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ 1 คน	กรรมการและเลขานุการ

การจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา

การจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีตามหลักสูตรแต่ละชั้น สถานศึกษาอาจจัดเวลาได้ตามความเหมาะสม โดยกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดต้องยึดตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ และตรงตามหลักสูตรของแต่ละประเภท ซึ่งสถานศึกษาแต่ละแห่งควรมีกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการสอนลูกเสือ-เนตรนารีในสถานศึกษา ควรจัดให้มีการประชุมกองทุกครั้ง ก่อนที่จะมีการปฏิบัติกิจกรรมการสอน เพื่อเป็นการฝึกความมีระเบียบวินัยในตนเองโดยปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

1.1. พิธีเปิด (เชิญธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

1.2. เกมหรือเพลงทำให้เกิดความสนุกสนาน เป็นการอบอุ่นร่างกายก่อนปฏิบัติกิจกรรมอาจใช้อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่าง ซึ่งบางครั้งไม่จำเป็นต้องสวดคล้องหรือสัมพันธ์กับเนื้อหาเสมอไป

1.3 การปฏิบัติกิจกรรม เน้นการปฏิบัติเป็นฐานโดยใช้ระบบหมู่ เพื่อสะดวกต่อการเรียนการสอน ตลอดจนการควบคุมดูแล ตรวจสอบและให้คำแนะนำแก้ไข

1.4 การเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ ควรเน้นเรื่องง่าย ๆ และสรุปให้ลูกเสือเข้าใจว่ามีประโยชน์อย่างไร ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของคุณธรรมต่าง ๆ เช่น ความสามัคคี ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความกล้าหาญอดทน เป็นต้น

1.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจ เชิญธงลง เลิก)

2. การวัดผลประเมินผลกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีในสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาจะต้องมีการวัดผล ประเมินผลกิจกรรมลูกเสือ ทั้ง 2 กิจกรรม ดังนี้

2.1 กิจกรรมบังคับ เป็นการวัดผลและประเมินผลเพื่อให้ลูกเสือ-เนตรนารีผ่านช่วงชั้นหรือ จบหลักสูตร โดยการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผ่านการประเมินผลตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และมีการวัดผลตลอดภาคเรียน โดย

2.1.1 สังเกต

- 1) ความสนใจ
- 2) การเข้าร่วมกิจกรรม

2.1.2 ซักถาม

2.1.3 การทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

2.2 วิชาพิเศษ เป็นการวัดและประเมินผลในแต่ละวิชา โดยการทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ และใช้เกณฑ์การประเมินผล ดังนี้

2.2.1 ผ่าน

2.2.2 ไม่ผ่าน (มผ.)

3. การสอบวิชาพิเศษลูกเสือ ในหลักสูตรลูกเสือแต่ละประเภทจะมีวิชาพิเศษ ซึ่งในการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ มีแนวปฏิบัติที่สำคัญดังนี้

3.1 ทำการสอบวิชาพิเศษโดยใช้เวลานอกเหนือจากที่ลูกเสือเข้าร่วมกิจกรรมตามปกติหรือในขณะที่อยู่ค่ายพักแรม นอกจากนี้ ลูกเสืออาจใช้เวลาว่างของตนเองทำการฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ของวิชาพิเศษ แล้วขอทำการสอบหรือส่งผลการปฏิบัติงานของรายวิชานั้นแก่ผู้กำกับลูกเสือเพื่อขอระดับเครื่องหมาย การสอบจะจัดให้มีขึ้นก็ครั้งก็ได้ โดยเน้นการปฏิบัติจริง เมื่อสอบผ่านแล้วให้ผู้กำกับลงนามรับรองในสมุดประจำตัวลูกเสือ

3.2 วิชาพิเศษลูกเสือวิชาใดที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กับกิจกรรมที่ลูกเสือเข้าร่วม ตามปกติก็ให้นำไปบูรณาการรวมทั้งทำการสอบภาคปฏิบัติของวิชาพิเศษนั้น ๆ และให้ถือว่าลูกเสือที่ผ่านการสอบแล้วมีสิทธิ์ประดับเครื่องหมายวิชาพิเศษนั้นด้วย

3.3 ให้สถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการขอซื้อเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือตามจำนวนที่ลูกเสือได้รับจากร้านค้าขององค์การค้ำครุสภา

3.4 สำหรับวิชาพิเศษลูกเสือ ให้ใช้ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาลูกเสือฯ ดังนี้

3.4.1 ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2522

3.4.2 ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2525

3.4.3 ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2528

3.4.4 ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ 15) พ.ศ. 2529

4. การจัดกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรมของลูกเสือ-เนตรนารีในสถานศึกษา มีความจำเป็นอย่างมาก เพราะลูกเสือจะได้สอบวิชาพิเศษ และประสพผลสำเร็จในการอยู่ร่วมกันตามวัตถุประสงค์ของลูกเสือ ซึ่งลูกเสือจะได้ประโยชน์ต่าง ๆ เช่น ผจญภัย ได้เพื่อน เพื่อนธาร สนุกสนาน สุขสม

การอยู่ค่ายพักแรม เป็นหัวใจของการลูกเสือ ลูกเสือทุกคนมีโอกาสที่จะอยู่ค่ายพักแรม เนื่องจากข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. 2509 ข้อ 273-279 กำหนดไว้ว่าให้ผู้กำกับลูกเสือ นำลูกเสือไปฝึกเดินทางไกลและแรมคืนในหนึ่งปี ไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง ครั้งหนึ่งให้พักแรมอย่างน้อย 1 คืน

การเดินทางไกลและแรมคืน มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกให้ลูกเสือมีความอดทน อยู่ในระเบียบวินัย รู้จักช่วยตัวเอง รู้จักอยู่และทำงานร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนเรียนวิชาลูกเสือเพิ่มเติม ผู้บังคับบัญชาลูกเสือจำเป็นต้องวางแผนนำลูกเสือไปเดินทางไกลและแรมคืนไว้ให้พร้อมก่อนและเนิ่น ๆ ดังนั้น บทบาทผู้บังคับบัญชาลูกเสือมีหน้าที่รับผิดชอบต่อลูกเสือ ต่องานการอยู่ค่ายพักแรมและตามหน้าที่ของตนเอง จึงจำเป็นต้องหาโอกาสให้ลูกเสือของตนได้มีโอกาสในการอยู่ค่ายพักแรมเสมอ

อนึ่ง ผู้บังคับบัญชาลูกเสือต้องเข้าใจว่า กิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรมนี้เป็นกิจกรรมสำหรับเด็ก มิใช่กิจกรรมสำหรับผู้ใหญ่ ความสำเร็จ คือ กิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของเด็ก ได้แก่ การผจญภัย การได้เพื่อน ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ได้ความสนุกและความสุข พร้อมทั้งเกิดทัศนคติที่ดีต่อการพักแรมด้วย ถือว่าสิ่งนี้เป็นจุดหมายที่สำคัญ

**การขอจัดตั้งกองและผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
(ตัวอย่างหนังสือ)**

ที่...../.....

ร.ร.....

วัน.....เดือน.....ปี.....

เรื่อง ขออนุมัติจัดตั้งกลุ่มและผู้กำกับกลุ่ม รองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ลส. 1

จำนวน.....ฉบับ

2. ลส. 2

จำนวน.....ฉบับ

ด้วยโรงเรียน.....ได้มีกองลูกเสือ (ประเภท).....ครบจำนวน 4 กองแล้ว
และเพื่อการบริหารงานลูกเสือเป็นไปตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ จึงขอจัดตั้งเป็นกลุ่มลูกเสือ โดยมีผู้กำกับกลุ่ม
และรองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ ดังนี้

1. นาย.....เป็นผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ กลุ่มที่ 1

2. นาย.....เป็นรองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ กลุ่มที่ 2

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติด้วย

ขอแสดงความนับถือ

หมายเหตุ เมื่อทางสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ หรือสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัดได้รับ
เรื่องแล้วก็จะพิจารณาว่า กองลูกเสือมีกองครบ 4 กองจริงหรือไม่ในทะเบียนการขอจัดตั้งกองลูกเสือของสถานศึกษา
ในจังหวัด และพิจารณาตัวผู้ที่จะขอแต่งตั้งเป็นผู้กำกับกลุ่มและรอง หากเรื่องที่ส่งมาเรียบร้อยถูกต้องก็จะดำเนินการ
เสนอเรื่องเพื่อขออนุมัติให้ และส่งเรื่องตอบอนุมัติพร้อมกับส่ง ลส.11 (ใบตั้งกลุ่ม) และ ลส. 13 (ใบแต่งตั้ง) มาให้
สถานศึกษา

การขอแต่งตั้งผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนและรองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน

ผู้มีอำนาจแต่งตั้งผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนและรองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน คือ เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ หรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด แล้วแต่กรณี (ข้อบังคับ พ.ศ. 2509 ข้อ 53 และ 54)

การที่จะมีตำแหน่งผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนและรองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนได้นั้นจะต้องมีกลุ่มลูกเสือตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป (คำแนะนำของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ เรื่องข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาชีพ พ.ศ. 2508 ข้อ 10)

ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน รองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน ควรมีอายุตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป แต่ถ้าจำเป็นอาจแต่งตั้งจากบุคคลที่มีอายุไม่น้อยกว่า 25 ปีก็ได้ โดยปกติให้แต่งตั้งจากบุรุษ แต่ถ้าแต่งตั้งสตรีต้องได้รับการพิจารณาอนุมัติจากเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (มติคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่10/2520)

(ตัวอย่าง)

ที่...../.....

ร.ร.....

วัน.....เดือน.....ปี.....

เรื่อง ขอแต่งตั้งผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน และรองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย ลส. 2

จำนวน.....ฉบับ

ด้วยโรงเรียน.....ได้มีกลุ่มลูกเสือ ครบจำนวน 3 กลุ่มแล้ว และเพื่อให้การบริหารงานลูกเสือของโรงเรียนเป็นไปตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ จึงใคร่ขอแต่งตั้งบุคคลต่อไปนี้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน และรองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน คือ

1. นาย.....ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน
2. นาย.....ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาแต่งตั้งด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

หมายเหตุ เมื่อทางสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ หรือสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัดเห็นชอบ ก็จะมีหนังสือตอบอนุมัติมาพร้อมกับส่ง ลส.13 (ใบแต่งตั้ง) มาให้

ด้านการขออนุมัติตั้งกลุ่ม กองลูกเสือ และแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

ตามที่ คณะรักษาความมั่นคงแห่งชาติ ได้มีนโยบายในการสร้างค่านิยมของคนไทย 12 ประการซึ่งเป็นค่านิยมที่สอดคล้องในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 8 ประการ และกิจกรรมที่จะสนองตอบนโยบายในการสร้างค่านิยมของคนไทย 12 ประการ คือ กิจกรรมลูกเสือ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบายในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน และส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมลูกเสือ โดยให้สถานศึกษาดำเนินการตามมาตรฐานและแนวทางการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมลูกเสือ

จากข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษ พ.ศ. 2509 , 2522, 2525, 2528 และ 2529 ข้อ 64 การจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือต้องได้รับอนุญาตจากเลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ หรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดแล้วแต่กรณี และตามข้อบังคับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ พ.ศ. 2553 ข้อ 7 ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด เป็นผู้แต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือตามเขตจังหวัด

การดำเนินการขออนุมัติตั้งกองและแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

1. กองลูกเสือสำรอง 1 กอง มีจำนวนลูกเสือ 8 - 36 คน (ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) โดยแบ่งลูกเสือออกเป็นหมู่ ๆ ละ 4 - 6 คน รวมทั้งนายหมู่และรองนายหมู่ ลูกเสือ 1 กอง ต้องมีลูกเสืออย่างน้อย 2 หมู่ ไม่เกิน 6 หมู่
2. กองลูกเสือสามัญ 1 กอง มีจำนวนลูกเสือ 12 - 48 คน (ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6) โดยแบ่งลูกเสือออกเป็นหมู่ ๆ ละ 6 - 8 คน รวมทั้งนายหมู่และรองนายหมู่ลูกเสือ 1 กอง ต้องมีลูกเสืออย่างน้อย 2 หมู่ ไม่เกิน 6 หมู่
3. กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ 1 กอง มีจำนวนลูกเสือ 8 - 48 คน (ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น) โดยแบ่งลูกเสือออกเป็นหมู่ ๆ ละ 4 - 8 คน รวมทั้งนายหมู่และรองนายหมู่ลูกเสือ 1 กอง ต้องมีลูกเสืออย่างน้อย 2 หมู่ ไม่เกิน 6 หมู่
4. กองลูกเสือวิสามัญ 1 กอง มีจำนวนลูกเสืออย่างน้อย 10 คน ไม่เกิน 40 คน อายุ 16 - 25 ปี หรือกำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือระดับอาชีวศึกษาหรือระดับอุดมศึกษา กองลูกเสือวิสามัญต้องมีลูกเสือวิสามัญหมู่ละ 4 - 6 คน รวมทั้งนายหมู่และรองนายหมู่ลูกเสือด้วย

ในการดำเนินการ ให้สถานศึกษารับสมัครเด็กเข้าเป็นลูกเสือโดยใช้แบบ ลส. 3 ใบสมัครเข้าเป็นลูกเสือ เมื่อสถานศึกษารับสมัครเด็กเรียบร้อยแล้วจะต้องขอตั้งกองลูกเสือโดยกองลูกเสือ 1 กอง ต้องมีผู้กำกับกอง 1 คน และมีรองผู้กำกับกองลูกเสือ 1 คน หรือหลายคนแต่ไม่เกิน 10 คน (วิธีปฏิบัติของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ)

การขออนุมัติตั้งกลุ่มลูกเสือและแต่งตั้งผู้กำกับกลุ่ม รองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ

การขอจัดตั้งกลุ่มลูกเสือ จะต้องมีการตั้งกองลูกเสือตั้งแต่ 4 กองขึ้นไป กลุ่มลูกเสือแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. **กลุ่มลูกเสือที่สมบูรณ์** จะต้องมีการตั้งกองลูกเสือครบทุกประเภท คือ กองลูกเสือสำรอง กองลูกเสือสามัญ กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และกองลูกเสือวิสามัญ รวมกันประเภทละ 1 กอง รวม 4 กอง
2. **กลุ่มลูกเสือที่ไม่สมบูรณ์** ประกอบด้วย กองลูกเสือ 2 - 3 ประเภท ๆ ละ 2 กองขึ้นไปหรือมีลูกเสือประเภทเดียว 4 กองขึ้นไป (ข้อบังคับ ข้อ 63 พ.ศ. 2509) เมื่อรวมกองลูกเสือ 4 กอง เป็น 1 กลุ่ม จะต้องมีการตั้งผู้กำกับกลุ่ม 1 คน และมีรองผู้กำกับกลุ่มเป็นผู้ช่วย

กรณีสถานศึกษามีจำนวนลูกเสือหรือผู้บังคับบัญชาลูกเสือไม่พอ ให้ขอตั้งกองลูกเสือก่อน เมื่อมีกองลูกเสือครบ 4 กอง จึงขอตั้งกลุ่มลูกเสือ

คุณสมบัติของผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

ผู้อำนวยการลูกเสือสถานศึกษา ต้องได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์ อายุไม่กำหนด

รองผู้อำนวยการลูกเสือสถานศึกษา ต้องได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์ อายุไม่กำหนด

ผู้กำกับลูกเสือสำรองและสามัญ มีอายุไม่น้อยกว่า 20 ปีบริบูรณ์ รองผู้กำกับลูกเสือสำรองและสามัญ มีอายุไม่น้อยกว่า 18 ปีบริบูรณ์

ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มีอายุไม่ต่ำกว่า 23 ปีบริบูรณ์ รองผู้กำกับไม่ต่ำกว่า 21 ปีบริบูรณ์

ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ มีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปีบริบูรณ์ รองผู้กำกับมีอายุไม่ต่ำกว่า 23 ปีบริบูรณ์

คุณวุฒิทางลูกเสือ

ผู้กำกับกองลูกเสือสำรอง ต้องได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์ ประเภทสำรอง

รองผู้กำกับกองลูกเสือสำรอง ต้องได้รับวุฒิบัตร C.B.T.C. (ลูกเสือสำรองขั้นความรู้เบื้องต้น)

ผู้กำกับกองลูกเสือสามัญ ต้องได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์ ประเภทสามัญ

รองผู้กำกับกองลูกเสือสามัญ ต้องได้รับวุฒิบัตร S.B.T.C. (ลูกเสือสามัญขั้นความรู้เบื้องต้น)

ผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ต้องได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์ ประเภทสามัญรุ่นใหญ่

รองผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ต้องได้รับวุฒิบัตร SS.B.T.C (ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ขั้นความรู้เบื้องต้น)

ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ ต้องได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์ ประเภทวิสามัญ

รองผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ ต้องได้รับวุฒิบัตร R.B.T.C. (ลูกเสือวิสามัญขั้นความรู้เบื้องต้น)

ผู้กำกับกลุ่ม ต้องได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์ อายุ 28 ปี ขึ้นไป

รองผู้กำกับกลุ่ม ต้องได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์ อายุ 25 ปี ขึ้นไป

การจัดทำเอกสารการขอตั้งกลุ่ม กองลูกเสือ และแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

1. เอกสารประกอบการขออนุญาต ตั้งกลุ่ม / กอง / แต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ (ผอ.ลูกเสือโรงเรียน / รองผอ.ลูกเสือโรงเรียน ผู้กำกับกลุ่ม/รองผู้กำกับกลุ่ม/ผู้กำกับกอง/รองผู้กำกับกอง)

1.1 หนังสือนำเสนอขออนุญาต

1.2 แบบ ลส.1 (แบบคำร้องขอจัดตั้งกลุ่ม หรือกองลูกเสือ) 2 ฉบับ / 1 กอง,กลุ่ม

1.3 แบบ ลส.2 (ใบสมัครเป็นผู้บังคับบัญชาลูกเสือฯ) 2 ฉบับ / 1 ตำแหน่ง

1.4 วุฒิบัตรผ่านการฝึกอบรมในแต่ละประเภท (แนบตามจำนวนใบสมัคร)

1.5 เอกสารอื่น ๆ (กรณีชื่อสกุลไม่ตรงกับวุฒิบัตร) (แนบตามจำนวนใบสมัคร)

2. การดำเนินการ ตั้งกลุ่ม / กอง / ผอ.ลูกเสือโรงเรียน / รองผอ.ลูกเสือโรงเรียน และผู้บังคับบัญชาลูกเสือ (ผู้กำกับกลุ่ม/รองผู้กำกับกลุ่ม/ผู้กำกับกอง/รองผู้กำกับกอง)

2.1 ใบขอตั้งกลุ่ม/กองลูกเสือ (แบบ ลส.1) ผอ.โรงเรียนเป็นผู้กรอกข้อมูลและลงนามขอตั้ง

2.2 ผู้สมัคร (ผอ.สถานศึกษา รองผอ.สถานศึกษา ครู บุคลากร) สมัครเป็นผู้บังคับบัญชาลูกเสือกรอกแบบใบสมัคร (แบบ ลส. 2) ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ 1 คน สามารถดำรงตำแหน่งทางลูกเสือได้เพียงตำแหน่งเดียวเท่านั้น

2.3 รวบรวม แบบ ลส. 1 และ ลส. 2 พร้อมแนบสำเนาคุณวุฒิทางลูกเสือ หรือสำเนาวุฒิบัตรผ่านการฝึกอบรมฯ (ทำอย่างละ 2 ฉบับ) ส่ง สพป.พิจิตร เขต 1

2.4 สพป. พิจิตร เขต 1 ดำเนินการจัดทำใบอนุญาตตั้งกลุ่ม (ลส. 11) ตั้งกอง (ลส. 12) และแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ (ลส. 13) เสนอผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดพิจิตร (ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร) ลงนาม

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. โรงเรียนส่งคำร้องขอจัดตั้งกลุ่ม กองลูกเสือ และแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือตามแบบฟอร์มที่กำหนด
2. เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสารให้ถูกต้องตามระเบียบ หลักเกณฑ์การตั้งกลุ่ม กองลูกเสือ และแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาตามประเภทของลูกเสือ (ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ) ดังนี้
  - 2.1 ตรวจสอบคำร้องขอตั้งกลุ่ม / กองลูกเสือ/ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
  - 2.2 มีจำนวนลูกเสือ เนตรนารี มีจำนวนเด็กไม่เกินจำนวนหมู่
  - 2.3 มีจำนวนลูกเสือ เนตรนารี มีจำนวนเพียงพอกับการตั้งกลุ่ม กองลูกเสือ
  - 2.4 ต้องมีผู้รับรองคุณสมบัติในใบคำร้องการตั้งกลุ่ม / กองลูกเสือ / ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
  - 2.5 ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้บังคับบัญชาผู้กำกับกลุ่ม / ผู้กำกับกองลูกเสือต้องเป็นไปตามข้อบังคับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ พ.ศ. 2553
  - 2.6 เสนอผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดพิจารณาอนุมัติตั้งกลุ่ม/กองลูกเสือ และแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
  - 2.7 ลงทะเบียนข้อมูลการตั้งกลุ่ม/ กอง / และ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
  - 2.8 จัดส่งใบแต่งตั้งให้หน่วยงาน/สถานศึกษาที่เสนอขอ

ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ.2551
2. ข้อบังคับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ พ.ศ. 2553
3. แนวปฏิบัติการขอจัดตั้งกลุ่ม กองลูกเสือและแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
4. แนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือที่สอดคล้องกับหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ของสำนักงานลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน.

ด้านการเงินลูกเสือ

ข้อ 18 รายได้ คณะลูกเสือแห่งชาติอาจมีรายได้อันดังต่อไปนี้

- (1) เงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน
- (2) เงินค่าบำรุงลูกเสือ
- (3) เงินผลประโยชน์ต่าง ๆ ของคณะลูกเสือแห่งชาติ
- (4) เงินและทรัพย์สินซึ่งมีผู้อุทิศให้แก่คณะลูกเสือแห่งชาติ
- (5) รายได้อื่น ๆ ซึ่งไม่ขัดต่อวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ

ข้อ 19 วัตถุประสงค์การเก็บเงินค่าบำรุงลูกเสือ วัตถุประสงค์ในการเก็บเงินค่าบำรุงลูกเสือ มีดังต่อไปนี้

- (1) เพื่อให้ได้เงินมาใช้จ่ายในกิจการลูกเสือ
- (2) เพื่อให้ลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ

ทะนุบำรุงองค์การของตนด้วยความเสียสละ

- (3) เพื่อฝึกอบรมลูกเสือให้รู้จักทำงานเพื่อให้ได้เงินมาด้วยน้ำพักน้ำแรงของตนเองโดยสุจริต

ข้อ 20 เงินค่าบำรุงลูกเสือ เงินค่าบำรุงลูกเสือ ได้แก่ เงินค่าบำรุงประจำปีที่เกิดขึ้นจากลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ กรรมการลูกเสือพิเศษ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ

ข้อ 21 อัตราเงินค่าบำรุงลูกเสือ เงินค่าบำรุงลูกเสือเก็บคนหนึ่งไม่เกินปีละ 5 บาท จะเก็บในอัตราเท่าใด ให้ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดเป็นผู้กำหนด สำหรับการลูกเสือที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ให้เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติเป็นผู้กำหนด

ข้อ 22 เงินค่าบำรุงประจำปีของผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ กำหนดปีละ 10 บาท เมื่อชำระครบ 10 ปีแล้วถือว่าเป็นสมาชิกตลอดชีพ หรือจะชำระเงินค่าบำรุงตลอดชีพครั้งเดียวเป็นเงิน 100 ก็ได้

ข้อ 23 ระยะเวลาชำระให้ลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ ชำระเงินค่าบำรุงประจำปีตามอัตราที่กำหนดไว้ให้เสร็จภายในเดือนสิงหาคมของทุกปี

ข้อ 24 การเก็บเงินค่าบำรุงลูกเสือ กลุ่มหรือกองลูกเสือที่ตั้งอยู่ในโรงเรียนหรือนอกโรงเรียนให้อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ หรือผู้จัดการโรงเรียนเป็นผู้เก็บเงินค่าบำรุง หรือผู้บังคับบัญชาลูกเสือในสังกัดเป็นผู้เก็บเงินก็ได้ ในการเก็บเงินนั้น จะต้องออกใบเสร็จรับเงินทุกครั้ง สำหรับผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอให้สำนักงานที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี เป็นผู้จัดเก็บ

ข้อ 25 การแบ่งเงินค่าบำรุงลูกเสือ การแบ่งเงินค่าบำรุงลูกเสือ ให้แบ่งดังนี้

(1) ตามข้อบังคับของสมาคมลูกเสือโลก คณะลูกเสือแห่งชาติจะต้องเสียเงินค่าบำรุงให้แก่สำนักงานลูกเสือโลก ตามจำนวนลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือในอัตราคนหนึ่งปีละประมาณ 50 สตางค์ เงินยอดนี้ให้กองลูกเสือสังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติและจังหวัดรวบรวมส่งไปยังสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติเพื่อใช้จ่ายในส่วนที่เกี่ยวกับการลูกเสือโลก

(2) ให้แบ่งเงินค่าบำรุงที่เหลือจ่ายจากข้อ 1 ข้างต้น (4.50 บาท) ดังนี้

ก. กองลูกเสือที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

(1) สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในกลุ่มหรือกองลูกเสือร้อยละ 70 (3.15 บาท)

(2) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ร้อยละ 30 (1.35 บาท)

ข. กองลูกเสือที่ขึ้นตรงต่ออำเภอ

(1) สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในกลุ่มหรือกองลูกเสือ ร้อยละ 70 (3.15 บาท)

(2) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ ร้อยละ 8 (0.36บาท)

(3) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด ร้อยละ 8 (0.36บาท)

(4) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานภาคการศึกษา ร้อยละ 8 (0.36 บาท)

(5) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ร้อยละ 6 (0.27 บาท)

ค. กองลูกเสือที่ขึ้นตรงต่อเทศบาล

(1) สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในกลุ่มหรือกองลูกเสือ ร้อยละ 78 (3.51 บาท)

(2) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานเทศบาล ร้อยละ 16 (0.72 บาท)

(3) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ร้อยละ 6 (0.27 บาท)

ง. กองลูกเสือที่ขึ้นตรงต่อจังหวัด

(1) สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในกลุ่มหรือกองลูกเสือ ร้อยละ ๗8 (3.51บาท)

(2) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด ร้อยละ 8 (0.36 บาท)

(3) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานภาคการศึกษา ร้อยละ 8 (0.36 บาท)

(4) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ร้อยละ 6 (0.36 บาท)

จ. เงินค่าบำรุงลูกเสือที่เก็บจากผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ ให้เป็นของสำนักงานนั้น

ข้อ 26 การนำส่งเงิน

เงินค่าบำรุงของกลุ่มหรือกองลูกเสือที่ขึ้นตรงต่ออำเภอ เทศบาลหรือจังหวัดให้กลุ่มหรือกองลูกเสือ นำส่งอำเภอ เทศบาลหรือจังหวัด แล้วแต่กรณี

สำหรับกลุ่มหรือกองลูกเสือที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ให้กลุ่มหรือกองลูกเสือนำส่งสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ทั้งนี้ ให้กลุ่มหรือกองลูกเสือหักเงินค่าบำรุงที่เป็น ส่วนของตนไว้ก่อน

ข้อ 27 เงินค่าบำรุงลูกเสือที่อำเภอได้รับจากกลุ่มหรือกองลูกเสือให้อำเภอหักส่วนที่เป็นของอำเภอไว้ก่อน ส่วนที่เหลือให้นำส่งจังหวัด เพื่อจังหวัดจะได้ส่งเขตและสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติต่อไป ส่วนเงินค่าบำรุงลูกเสือที่เทศบาลได้รับจากกลุ่มหรือกองลูกเสือให้สำนักงานเทศบาลหักส่วนที่เป็นของตนไว้ก่อน ส่วนที่เหลือให้นำส่งสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติต่อไป

ข้อ 28 การหาเงินรายได้ กลุ่มหรือกองลูกเสืออาจหาเงินรายได้โดยขอด้วยกฎหมายในจังหวัดของตน โดยได้รับอนุญาตจากเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด ผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ แล้วแต่กรณี คณะกรรมการลูกเสือจังหวัด คณะกรรมการลูกเสืออำเภอ อาจหาเงินรายได้ภายในจังหวัดของตน เพื่อส่งเสริมกิจการลูกเสือ

ข้อ 29

(1) ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และลูกเสือต้องไม่เรียไ้เงินและไม่เข้าร่วมรับขายสิ่งของใด ๆ ตามท้องถนนหรือเก็บบัตรผ่านประตู หรือปฏิบัติงานใด ๆ ที่ไม่สมเกียรติของลูกเสือ

(2) ในกรณีที่เห็นสมควร เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด อาจอนุญาตเป็นกรณีพิเศษให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือและลูกเสือเข้าร่วมเรียไ้เงิน ขายสิ่งของ หรือเก็บบัตรผ่านประตู เฉพาะรายภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ก็ได้

ข้อ 30 สมาชิกของคณะลูกเสือแห่งชาติทุกคนต้องไม่สนับสนุนหรือเกี่ยวข้องกับวิธีการหาเงินใดๆที่ขัดต่อกฎหมายของบ้านเมือง หรือเป็นไปในทำนองส่งเสริมให้ลูกเสือเล่นการพนัน

ข้อ 31 การควบคุมเงินรายได้กลุ่ม หรือกองลูกเสือ เงินรายได้ทุกประเภทที่กลุ่มหรือกองลูกเสือได้รับให้มีคณะกรรมการรับผิดชอบ 3 นาย ประกอบด้วยผู้บังคับบัญชาลูกเสือ หรือครูในโรงเรียนนั้น มีหน้าที่เก็บรักษา และควบคุมการจ่ายเงินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ จัดทำบัญชีรับจ่ายและประกาศรายรับรายจ่ายให้ลูกเสือทราบ ทุกเดือน เดือนใดไม่มีการรับ-จ่าย ก็ให้ประกาศว่าไม่มีการรับจ่าย เงินรายได้นี้ให้นำฝากธนาคารหรือแผนกศึกษาธิการ อำเภอหรือจังหวัด

ข้อ 32 หลักการจ่ายเงินรายได้ลูกเสือ การจ่ายเงินรายได้ลูกเสือ ต้องจ่ายตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

- (1) เพื่อจัดหาอุปกรณ์การฝึกอบรมลูกเสือ
- (2) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือและลูกเสือ
- (3) เพื่อจัดพิมพ์ตำรา คู่มือ และเอกสารที่เกี่ยวกับการลูกเสือ
- (4) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เกี่ยวกับกิจการลูกเสือ

ข้อ 33 อำนาจการสั่งจ่ายเงินลูกเสือทุกประเภท อำนาจการสั่งจ่ายเงินลูกเสือทุกประเภท ให้กำหนด ดังนี้ (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 8) พ.ศ.2549

- (1) ผู้กำกับลูกเสือ

ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ สั่งจ่ายได้ครั้งละไม่เกิน 5,000 บาท

- (2) รองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน
รองผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ ส่งจ่ายได้ครั้งละไม่เกิน 10,000 บาท
- (3) ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน
รองผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ
รองผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด ส่งจ่ายได้ครั้งละไม่เกิน 30,000 บาท
- (4) ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน (มีกลุ่มลูกเสือที่สมบูรณ์)
รองผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
(ศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา)
ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด ส่งจ่ายได้ครั้งละไม่เกิน 100,000 บาท
- (5) เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ส่งจ่ายได้ครั้งละไม่เกิน 500,000 บาท
- (6) รองประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ส่งจ่ายได้ครั้งละไม่เกิน 2,000,000 บาท
- (7) ประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ส่งจ่ายได้ครั้งละตั้งแต่ 2,000,000 บาทขึ้นไป
เงินที่กลุ่มหรือกองลูกเสือฝากไว้ ณ แผนกศึกษาธิการอำเภอหรือจังหวัดให้ผู้มีอำนาจส่งจ่ายเงิน

ดังกล่าวเป็นผู้จ่ายในลักษณะเงินฝากถอนคืน ส่วนใบเสร็จรับเงินและแบบพิมพ์ต่าง ๆ ให้ใช้ตามแบบที่กำหนด

ข้อ 34 การควบคุม ให้เลขาธิการและเหรียญกษาปณ์คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติมีหน้าที่ควบคุม และตรวจสอบการเงินของลูกเสือทั่วไปและให้รองผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดและรองผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ มีหน้าที่ควบคุมและตรวจสอบการเงินของลูกเสือในสังกัด ให้กองลูกเสือที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติและลูกเสือจังหวัดรายงานฐานะการเงินตามแบบคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

ข้อ 35 ทรัพย์สินเมื่อยุบกองลูกเสือ ในกรณีที่กองลูกเสือยุบหรือเลิกกิจการ ให้บรรดาทรัพย์สินของลูกเสือนั้น ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ

การเงินเนตรนารี

ข้อ 11 รายได้กิจการของเนตรนารี อาจมีรายได้ดังต่อไปนี้

- (1) เงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน
- (2) เงินอุดหนุนจากคณะลูกเสือแห่งชาติ
- (3) เงินค่าบำรุงสมาชิกเนตรนารี
- (4) เงินผลประโยชน์ต่าง ๆ ของเนตรนารี
- (5) เงินและทรัพย์สินซึ่งมีผู้ทูลให้เนตรนารี
- (6) รายได้อื่น ๆ ซึ่งไม่ขัดต่อวัตถุประสงค์ของเนตรนารี

ข้อ 12 ให้สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือกรุงเทพมหานคร จัดทำบัญชีการเงินของเนตรนารีไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ 13 วัตถุประสงค์การเก็บเงินค่าบำรุงเนตรนารี วัตถุประสงค์ในการเก็บเงินค่าบำรุงสมาชิกเนตรนารี มีดังต่อไปนี้

- (1) เพื่อให้ได้เงินมาใช้จ่ายในกิจการเนตรนารี
- (2) เพื่อให้เนตรนารี ผู้บังคับบัญชาเนตรนารี ผู้ตรวจการเนตรนารี กรรมการเนตรนารี และเจ้าหน้าที่เนตรนารีทะนุบำรุงองค์การของตนด้วยความเสียสละ
- (3) เพื่อฝึกอบรมเนตรนารีให้รู้จักทำงาน เพื่อให้ได้เงินมาด้วยน้ำพักน้ำแรงของตนเองโดยสุจริต

ข้อ 14 เงินค่าบำรุงเนตรนารี เงินค่าบำรุงเนตรนารี ได้แก่ เงินค่าบำรุงประจำปีที่เกิดขึ้นจาก เนตรนารี ผู้บังคับบัญชาเนตรนารี ผู้ตรวจการเนตรนารี กรรมการเนตรนารี และเจ้าหน้าที่เนตรนารี

ข้อ 15 อัตราเงินค่าบำรุงเนตรนารี เงินค่าบำรุงเนตรนารีเก็บคนหนึ่งไม่เกินปีละ 5 บาท กลุ่มหรือกอง เนตรนารีที่อยู่ในส่วนภูมิภาคจะเก็บในอัตราเท่าใด ให้ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดเป็นผู้กำหนด สำหรับกองเนตรนารี ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ให้เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติเป็นผู้ กำหนด

ข้อ 16 เงินค่าบำรุงผู้บังคับบัญชาเนตรนารี เงินค่าบำรุงประจำปีของผู้บังคับบัญชาเนตรนารี ผู้ตรวจการ เนตรนารี กรรมการเนตรนารี และเจ้าหน้าที่เนตรนารี กำหนดปีละ 10 บาท เมื่อชำระครบ 10 ปี แล้วถือว่าเป็นสมาชิก ตลอดชีพ หรือจะชำระเงินค่าบำรุงตลอดชีพครั้งเดียวเป็นเงิน 100 ก็ได้

ข้อ 17 ระยะเวลาชำระ ให้เนตรนารี ผู้บังคับบัญชาเนตรนารี ผู้ตรวจการเนตรนารี กรรมการเนตรนารี และเจ้าหน้าที่เนตรนารี ชำระเงินค่าบำรุงประจำปี ตามอัตราที่กำหนดไว้ให้เสร็จภายในเดือนสิงหาคมของทุกปี

ข้อ 18 การเก็บเงินค่าบำรุงเนตรนารี กลุ่มหรือกองเนตรนารีที่ตั้งอยู่ในโรงเรียน หรือนอกโรงเรียน ให้ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ หรือผู้จัดการโรงเรียนเป็นผู้เก็บเงินค่าบำรุง หรือผู้บังคับบัญชาเนตรนารีในสังกัด เป็นผู้เก็บเงินก็ได้ ในการเก็บเงินนั้นจะต้องออกใบเสร็จรับเงินทุกครั้ง

สำหรับผู้บังคับบัญชาเนตรนารี ผู้ตรวจการเนตรนารี กรรมการเนตรนารี และเจ้าหน้าที่ เนตรนารี ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด สำนักงาน คณะกรรมการลูกเสืออำเภอให้สำนักงานที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี เป็นผู้จัดเก็บ

ข้อ 19 การแบ่งเงินค่าบำรุงเนตรนารี การแบ่งเงินค่าบำรุงเนตรนารี ให้แบ่งดังนี้

(1) ตามข้อบังคับของสมาคมลูกเสือโลก คณะลูกเสือแห่งชาติจะต้องเสียเงินค่าบำรุงให้แก่สำนักงาน ลูกเสือโลก ตามจำนวนลูกเสือ และเนตรนารีตลอดจนเจ้าหน้าที่ลูกเสือในอัตราคนหนึ่ง ปีละ 1 บาท 50 สตางค์ เงินยอดนี้ให้กองเนตรนารีสังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติและจังหวัดรวบรวมส่งไปยังสำนักงาน คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติเพื่อใช้จ่ายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการลูกเสือโลก

(2) ให้แบ่งเงินค่าบำรุงที่เหลือจ่ายจากข้อ 1 ข้างต้นดังนี้ (3.50 บาท)

ก. กองเนตรนารีที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

(1) สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในกลุ่มหรือกองเนตรนารี ร้อยละ 70 (2.45 บาท)

(2) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ร้อยละ 30

(1.05 บาท)

ข. กองเนตรนารีที่ขึ้นตรงต่ออำเภอ

(1) สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในกลุ่มหรือกองเนตรนารี ร้อยละ 70 (2.45 บาท)

(2) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ ร้อยละ 8 (0.28 บาท)

(3) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด ร้อยละ 8 (0.28 บาท)

(4) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานเขตการศึกษา ร้อยละ 8 (0.28 บาท)

(5) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ร้อยละ 6

(0.21 บาท)

ค. กองเนตรนารีที่ขึ้นตรงต่อเทศบาลหรือกรุงเทพมหานคร

(1) สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในกลุ่มหรือกองเนตรนารี ร้อยละ 78 (2.73 บาท)

(2) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานเทศบาลหรือกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 16

(0.56 บาท)

(3) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ร้อยละ 6

(0.21 บาท)

ง. กองเนตรนารีที่ขึ้นตรงต่อจังหวัด

(1) สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในกลุ่มหรือกองเนตรนารี ร้อยละ 78 (2.73 บาท)

(2) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด ร้อยละ 8 (0.28 บาท)

(3) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานเขตการศึกษา ร้อยละ 8 (0.28 บาท)

(4) ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ร้อยละ 6

(0.21 บาท)

จ. เงินค่าบำรุงลูกเสือที่เก็บจากผู้บังคับบัญชาเนตรนารี ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการ เนตรนารี และเจ้าหน้าที่เนตรนารี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ ให้เป็นของสำนักงานนั้น

ข้อ 20 การนำส่งเงิน

เงินค่าบำรุงของกองเนตรนารีที่ขึ้นตรงต่ออำเภอ เทศบาลหรือจังหวัดให้กลุ่มหรือกองเนตรนารี นำส่งอำเภอ เทศบาล กรุงเทพมหานคร หรือจังหวัด แล้วแต่กรณี สำหรับกลุ่มหรือกองเนตรนารีที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ให้กลุ่มหรือกองลูกเสือนำส่งสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ทั้งนี้ ให้กลุ่มหรือกองเนตรนารีหักเงินค่าบำรุงที่เป็นส่วนของตนไว้ก่อน

ข้อ 21 เงินค่าบำรุงเนตรนารี ที่อำเภอได้รับจากกลุ่มหรือกองเนตรนารี ให้อำเภอหักส่วนที่เป็นของอำเภอไว้ก่อน ส่วนที่เหลือให้นำส่งจังหวัด เพื่อจังหวัดจะได้ส่งเขตและสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือ แห่งชาติต่อไป ส่วนเงินค่าบำรุงลูกเสือที่เทศบาลได้รับจากกลุ่มหรือกองเนตรนารี ให้สำนักงานเทศบาลหักส่วนที่เป็นของตนไว้ก่อน ส่วนที่เหลือให้นำส่งสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติต่อไป

ข้อ 22 การหาเงินรายได้ กลุ่มหรือกองเนตรนารี อาจหาเงินรายได้โดยชอบด้วยกฎหมายในจังหวัดของตน โดยได้รับอนุญาตจากเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด ผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ แล้วแต่กรณี คณะกรรมการลูกเสือจังหวัด คณะกรรมการลูกเสืออำเภอ อาจหาเงินรายได้ ภายในจังหวัดของตนเพื่อส่งเสริมกิจการเนตรนารี

ข้อ 23

(1) ผู้บังคับบัญชาเนตรนารี และเนตรนารีต้องไม่เรียไ้เงินและไม่เข้าร่วมเร่ขายสิ่งของใด ๆ ตามท้องถนนหรือเก็บบัตรผ่านประตู หรือปฏิบัติงานใด ๆ ที่ไม่สมเกียรติของเนตรนารี

(2) ในกรณีที่เห็นสมควร เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด อาจอนุญาตเป็นกรณีพิเศษให้ผู้บังคับบัญชาเนตรนารีและเนตรนารีเข้าร่วมเรียไ้เงิน ขายสิ่งของ หรือเก็บบัตรผ่านประตูเฉพาะรายภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ก็ได้

ข้อ 24 สมาชิกของคณะลูกเสือแห่งชาติทุกคนต้องไม่สนับสนุนหรือเกี่ยวข้องกับพิธีการหาเงิน ใด ๆ ที่ขัดต่อกฎหมายของบ้านเมือง หรือเป็นไปในทำนองส่งเสริมให้ลูกเสือเล่นการพนัน

ข้อ 25 การควบคุมเงินรายได้กลุ่ม หรือกองเนตรนารี เงินรายได้ทุกประเภทที่กลุ่มหรือกองเนตรนารีได้รับ ให้มีคณะกรรมการรับผิดชอบ 3 นายประกอบด้วยผู้บังคับบัญชาเนตรนารี หรือครูในโรงเรียนนั้น มีหน้าที่เก็บรักษา และควบคุมการจ่ายเงินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ จัดทำบัญชีรับจ่ายและประกาศรายรับรายจ่ายให้เนตรนารีทราบ ทุกเดือน เดือนใดไม่มีการรับ-จ่าย ก็ให้ประกาศว่าไม่มีการรับจ่าย เงินรายได้นี้ให้นำฝากธนาคารหรือแผนกศึกษาธิการ อำเภอหรือจังหวัด

ข้อ 26 หลักการจ่ายเงินรายได้ การจ่ายเงินรายได้เนตรนารี ต้องจ่ายตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

- (1) เพื่อจัดหาอุปกรณ์การฝึกอบรมเนตรนารี
- (2) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาเนตรนารี และเนตรนารี
- (3) เพื่อจัดพิมพ์ตำรา คู่มือ และเอกสารที่เกี่ยวกับการเนตรนารี
- (4) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เกี่ยวกับกิจการเนตรนารี

ข้อ 33 อำนาจการส่งจ่ายเงินเนตรนารีทุกประเภท อำนาจการส่งจ่ายเงินเนตรนารีทุกประเภท ให้กำหนดดังนี้

- 1) ผู้กำกับเนตรนารี
ผู้กำกับกลุ่มเนตรนารี ส่งจ่ายได้ครั้งละไม่เกิน 5,000 บาท
- (2) รองผู้อำนวยการเนตรนารีโรงเรียน
รองผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ ส่งจ่ายได้ครั้งละไม่เกิน 10,000 บาท
- (3) ผู้อำนวยการเนตรนารีโรงเรียน
รองผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ
รองผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด ส่งจ่ายได้ครั้งละไม่เกิน 30,000 บาท
- (4) ผู้อำนวยการเนตรนารีโรงเรียน (มีกลุ่มเนตรนารีที่สมบูรณ์แล้ว)
รองผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
(ผู้ตรวจการศึกษา เขตการศึกษา ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด) ส่งจ่ายได้ครั้งละ

ไม่เกิน 100,000 บาท

- (5) เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ส่งจ่ายได้ครั้งละไม่เกิน 500,000 บาท
- (6) รองประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ส่งจ่ายได้ครั้งละไม่เกิน 2,000,000 บาท
- (7) ประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ส่งจ่ายได้ครั้งละตั้งแต่ 2,000,000 บาทขึ้นไป

เงินที่กลุ่มหรือกองเนตรนารีฝากไว้ ณ แผนกศึกษาธิการอำเภอหรือจังหวัดให้ผู้มีอำนาจส่งจ่ายเงินดังกล่าวเป็นผู้จ่าย
ในลักษณะเงินฝากถอนคืน ส่วนใบเสร็จรับเงินและแบบพิมพ์ต่าง ๆ ให้ใช้ตามแบบที่กำหนด

ข้อ 28 การควบคุม ให้เลขาธิการและเหรียญกษาปณ์คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติมีหน้าที่ควบคุม และ
ตรวจสอบการเงินของเนตรนารีทั่วไปและให้รองผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด และรองผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ
มีหน้าที่ควบคุมและตรวจสอบการเงินของเนตรนารีในสังกัด ให้กองเนตรนารีสังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหาร
ลูกเสือแห่งชาติและลูกเสือจังหวัดรายงานฐานะการเงินตามแบบคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

ข้อ 29 ทรัพย์สินเมื่อยุบกองเนตรนารี ในกรณีที่ยุบหรือเลิกกิจการ ให้บรรดา ทรัพย์สิน
ของเนตรนารีนั่นตกเป็นกรรมสิทธิ์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ

ด้านแนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา
แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่จัดทำขึ้นเพื่อให้เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรมและมีความรอบรู้อย่างเท่าทันให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวการพัฒนาคนดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะ และความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน (สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549) อีกทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษา โดยยึดหลักผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและเทคโนโลยี ก่อให้เกิดทั้งผลดีและผลเสียต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบันของบุคคล ทำให้เกิดความยุ่งยากซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี มีความสุขบนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียงและยั่งยืน (กรมวิชาการ, 2546) ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ การพัฒนาที่สำคัญ คือ การพัฒนาที่สมดุลอย่างเป็นองค์รวมทุกด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีพื้นฐานทางจริยศาสตร์ความเป็นคนดีทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องสร้างองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์จึงจำเป็นต้องเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษา และพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นการบูรณาการองค์ความรู้ ทักษะและเจตคติที่เกิดจากการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ด้วยเหตุผลดังกล่าว กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จึงเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้นำองค์ความรู้ ทักษะจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาตนเองเพื่อเป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรมมีวินัย และมีจิตสำนึกสาธารณะที่ดีงาม

เป็นคนมีปัญญาในการใช้ทักษะชีวิต การคิด การสื่อสาร การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และเป็นคนมีความสุขในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงโดยอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสร้างสรรค์

1. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ใช้องค์ความรู้ ทักษะและเจตคติจากการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งจะส่งผลในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ เกิดทักษะการทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลกกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วยกิจกรรม 3 ลักษณะ ดังนี้

1.1 กิจกรรมแนะแนว

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตนได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

1.2 กิจกรรมนักเรียน

เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบการทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันเอื้ออาทรและสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ วางแผนปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับบุคลิกภาวะของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียนประกอบด้วย

- 1) กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร
- 2) กิจกรรมชุมนุม ชมรม

1.3 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม และการมีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่าง ๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ทั้ง 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เมื่อผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมแล้วนำไปสู่เป้าหมายเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน

2. หลักการ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีหลักการสำคัญ ดังนี้

- 2.1 มีเป้าหมายของการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม และครอบคลุมผู้เรียนทุกคน
- 2.2 เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพตามความสนใจ ความถนัด ความต้องการ เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะ
- 2.3 เป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังและส่งเสริมจิตสำนึกในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมในลักษณะต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ประเพณี และวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอเป็นกิจกรรมที่ยึดหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ประชาชนชาวบ้าน องค์กร และหน่วยงานอื่น มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

3. เป้าหมาย

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนใช้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์จากการเรียนรู้ไปพัฒนาตนเองให้เกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี อันจะนำไปสู่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะ

4. แนวการจัดกิจกรรม สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม โดยมีแนวการจัดกิจกรรม ดังนี้

- 4.1 ให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ
- 4.2 ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมผ่านประสบการณ์ที่หลากหลาย ฝึกการทำงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริง ตลอดจนสนใจความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของผู้เรียน
- 4.3 จัดกิจกรรมอย่างสมดุลทั้ง 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียนและกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยจัดกิจกรรมรายบุคคล กิจกรรมกลุ่ม ทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
- 4.4 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ โดยการศึกษาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนอย่างเป็นระบบ เน้นการคิดวิเคราะห์และใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการดำเนินกิจกรรม
- 4.5 ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้แบบร่วมมือมากกว่าเน้นการแข่งขันบนพื้นฐานการปฏิบัติตามวิถีประชาธิปไตย
- 4.6 จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่กิจกรรม

๕. ขอบข่ายการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สถานศึกษาต้องจัดกิจกรรมให้ครบทั้ง 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียนและกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยสามารถจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้หลากหลายรูปแบบและวิธีการ โดยมีขอบข่าย ดังนี้

- 5.1 เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้กว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้นในลักษณะเป็นกระบวนการเชิงบูรณาการโดยยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนสามารถบูรณาการระหว่างกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์
- 5.2 เป็นกิจกรรมที่ตอบสนองความสนใจ ความถนัด และความต้องการของผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นการให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของวิชาความรู้ อาชีพ และการดำเนินชีวิตที่ดีงาม ตลอดจนเห็นแนวทางในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ

5.3 เป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังและส่งเสริมจิตสำนึกการทำประโยชน์ต่อสังคมในลักษณะต่าง ๆ สนับสนุนค่านิยมที่ดีงามและเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

5.4 เป็นกิจกรรมที่ฝึกการทำงานและการให้บริการด้านต่าง ๆ ทั้งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและต่อส่วนรวม เพื่อเสริมสร้างความมีน้ำใจ ความเอื้ออาทร ความเป็นพลเมืองดี และความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

6. โครงสร้างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

โครงสร้างเวลาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ตารางที่ 1 แสดงโครงสร้างเวลาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรม	ประถมศึกษา						มัธยมศึกษาตอนต้น			มัธยมศึกษาตอนปลาย
	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	ม.1	ม.2	ม.3	ม.4 -ม.6
กิจกรรมแนะแนว										
กิจกรรมนักเรียน										
กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	60 ชม.						45 ชม.			60 ชม.
รวม	120	120	120	120	120	120	120	120	120	360

ตามหลักการของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดโครงสร้างเวลาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีละ 120 ชั่วโมง และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 360 ชั่วโมง เป็นเวลาสำหรับปฏิบัติกิจกรรมแนะแนวกิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์สำหรับกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ให้สถานศึกษาจัดเวลาให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมดังนี้ ระดับประถมศึกษา (ป.1-6) รวม 6 ปี จำนวน 60 ชั่วโมงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-3) รวม 3 ปี จำนวน 45 ชั่วโมงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-6) รวม 3 ปี จำนวน 60 ชั่วโมง การจัดสรรเวลาของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ขึ้นกับการบริหารจัดการของสถานศึกษา ทั้งนี้ให้เป็นไปตามโครงสร้างเวลาของหลักสูตรและผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาและฝึกปฏิบัติกิจกรรมทั้ง 3 ลักษณะ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องทุกปีจนจบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

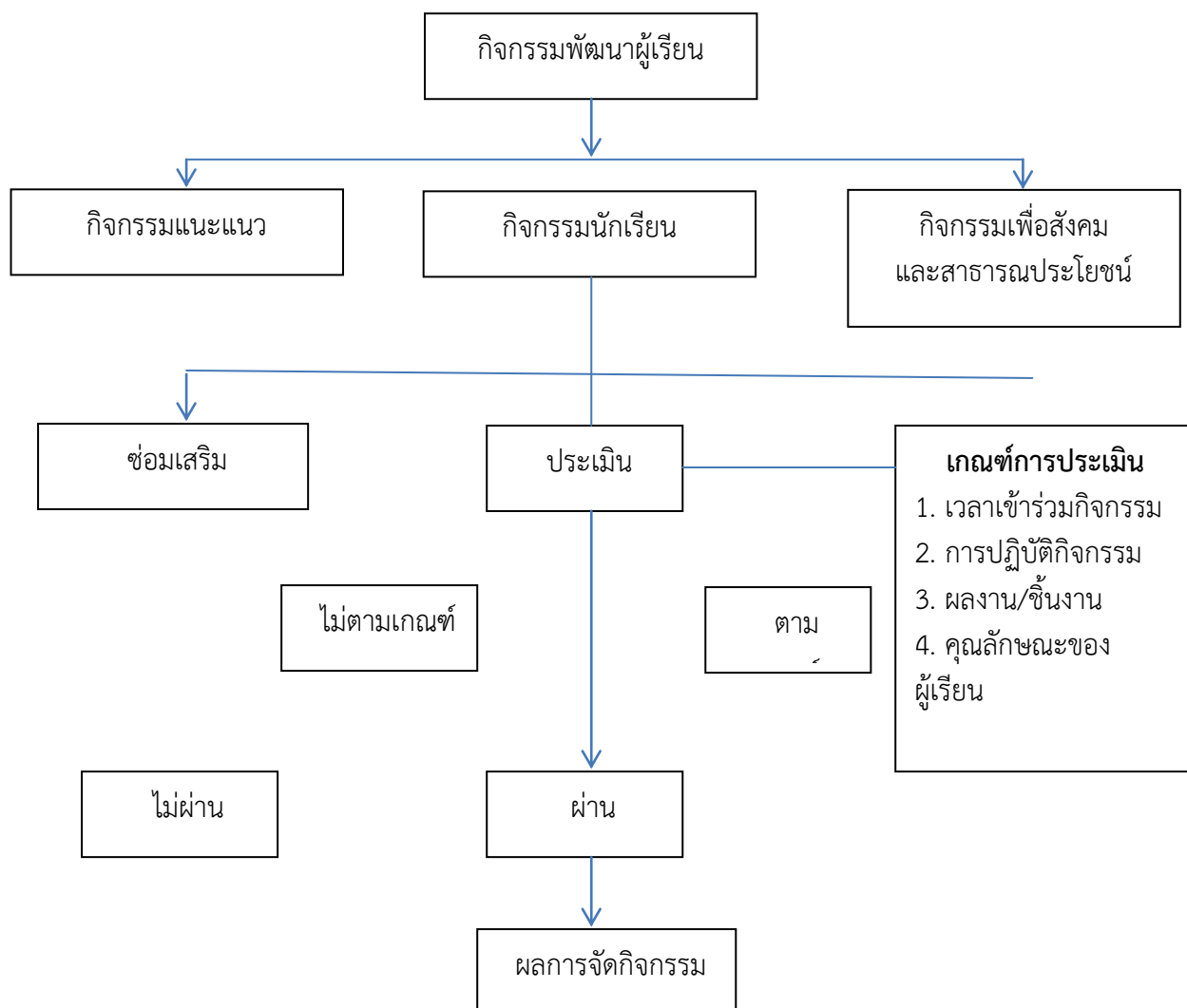
7. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เป็นการประเมินโดยผู้เรียนต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

8. หลักการ

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นการประเมินการปฏิบัติกิจกรรมหรือผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะของผู้เรียนเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นให้ผู้เรียนค้นหาศักยภาพของตน สะท้อนแนวคิดจากการปฏิบัติกิจกรรม การทำงานกลุ่ม และการมีจิตสาธารณะ โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมิน สถานศึกษาควรกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการประเมิน

8.1 แนวทางการประเมิน การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีแนวทางในการประเมินตามแผนภาพ ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงแผนภาพแนวทางการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2 ประการคือ การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม และการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการตัดสิน

8.2 การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรมมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

- 1) ตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
- 2) ประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติกิจกรรม
- 3) ผู้เรียนที่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม มีการปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด เป็นผู้ผ่านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม และนำผลการประเมินไปบันทึกในกระเบียนแสดงผลการเรียน

4) ผู้เรียนที่มีผลการประเมินไม่ผ่านในเกณฑ์เวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามที่สถานศึกษากำหนด ครูหรือผู้รับผิดชอบต้องดำเนินการซ่อมเสริมและประเมินจนผ่าน ทั้งนี้ควรดำเนินการให้เสร็จสิ้นในปีการศึกษานั้น ๆ ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษา

8.3 การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการตัดสิน การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อตัดสินเลื่อนชั้นและจบระดับการศึกษาเป็นการประเมินการผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค เพื่อสรุปผลการผ่านในแต่ละกิจกรรม สรุปผลรวมเพื่อเลื่อนชั้นและประมวลผลรวมในปีสุดท้ายเพื่อการจบแต่ละระดับการศึกษาโดยการดำเนินการดังกล่าวมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

1) กำหนดให้ผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้เรียนทุกคนตลอดระดับการศึกษา

2) ผู้รับผิดชอบสรุปและตัดสินผลการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด เกณฑ์การจบแต่ละระดับการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดนั้น ผู้เรียนจะต้องผ่านกิจกรรม 3 กิจกรรมสำคัญ ดังนี้

(1) กิจกรรมแนะแนว

(2) กิจกรรมนักเรียน ได้แก่

1. กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร โดยเลือกเพียง 1 กิจกรรม

2. กิจกรรมชุมนุม ชมรม

(3) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

3) ผู้รับผิดชอบเสนอผลการประเมินต่อคณะอนุกรรมการกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้ความเห็นชอบ

4) ผู้รับผิดชอบเสนอผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาเพื่ออนุมัติผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านเกณฑ์การจบแต่ละระดับการศึกษา

8.4 เกณฑ์การตัดสิน ผู้เรียนจะต้องได้รับการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผ่านเกณฑ์ตามที่สถานศึกษากำหนด โดยกำหนดเกณฑ์ในการประเมินอย่างเหมาะสม ดังนี้

8.4.1 กำหนดคุณภาพหรือเกณฑ์ในการประเมินตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ 2 ระดับ คือ ผ่านและไม่ผ่าน

8.4.2 กำหนดประเด็นการประเมินให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ในแต่ละกิจกรรมและกำหนดเกณฑ์การผ่านการประเมิน ดังนี้

1) เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินรายกิจกรรม

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามที่สถานศึกษากำหนด

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรมหรือมีผลงานชิ้นงาน/คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

2) เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายปี/รายภาค ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญทั้ง 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งจาก 3 ลักษณะคือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

8.5 แนวทางการแก้ไขนักเรียนกรณีไม่ผ่านเกณฑ์ กรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านกิจกรรมให้เป็นหน้าที่ของครู หรือผู้รับผิดชอบกิจกรรมนั้น ๆ ที่จะต้องซ่อมเสริมโดยให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมจนครบตามเวลาที่ขาดหรือปฏิบัติกิจกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนั้น แล้วจึงประเมินให้ผ่านกิจกรรมเพื่อบันทึกในระเบียบแสดงผลการเรียน ยกเว้น มีเหตุสุดวิสัยให้รายงานผู้บริหารสถานศึกษาทราบเพื่อดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเหมาะสม เป็นรายกรณีไป

8.6 ข้อเสนอแนะ การประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้น จะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

8.6.1 ผู้เรียนมีเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด โดยสถานศึกษา ควรกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนแต่ละกิจกรรม สำหรับกิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณประโยชน์ ผู้เรียนต้องปฏิบัติตามกิจกรรมครบตามโครงสร้างเวลาเรียน

8.6.2 ผู้เรียนมีผลการปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด โดยอาจจัดให้ผู้เรียนแสดงผลงาน แฟ้มสะสมงาน หรือจัดนิทรรศการ

8.6.3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หากสถานศึกษามีบุคลากรไม่เพียงพอหรือไม่สามารถจัดกิจกรรม ได้อย่างหลากหลาย สถานศึกษาอาจจัดกิจกรรมในลักษณะบูรณาการในกิจกรรมหรือโครงการ ต่าง ๆ เช่น กิจกรรม โฮมรูม กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น ซึ่งสถานศึกษาสามารถประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรม ดังกล่าวและนำมาเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้

8.6.4 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ควรมีองค์ประกอบในการดำเนินการ ดังนี้

- 1) มีครูที่ปรึกษากิจกรรม และมีแผนการดำเนินกิจกรรม
- 2) มีหลักฐาน ชิ้นงาน หรือแฟ้มสะสมงาน
- 3) มีผู้รับรองผลการเข้าร่วมกิจกรรม
- 4) มีรายงานแสดงการเข้าร่วมกิจกรรม

8.7 บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ จำเป็น อย่งยิ่งที่ต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสถานศึกษาสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ได้ตามความเหมาะสม

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

1.1 กำหนดแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาและโดยการมีส่วนร่วม ของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

1.2 ผู้บริหารชี้แจง ทำความเข้าใจ และสร้างความตระหนักให้บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน เห็นคุณค่าและร่วมมือในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.3 พัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและมีความทันสมัย ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสถานการณ์ปัจจุบัน อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

1.4 สร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษากับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรม

1.5 นิเทศ ติดตาม ให้คำปรึกษา ประเมินผล และสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานในการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน

1.6 แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานที่ประสบผลสำเร็จกับหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

2. บทบาทของครูผู้รับผิดชอบกิจกรรม

- 2.1 ศึกษาหลักการ วัตถุประสงค์ ขอบข่าย แนวการจัดกิจกรรม การประเมินผลพัฒนาผู้เรียน และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมาย
- 2.2 ชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้เรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 2.3 ร่วมกับผู้เรียนออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจของผู้เรียน และเป็นไปตามหลักการ ปรัชญา และแนวการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน
- 2.4 ส่งเสริม กระตุ้น และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระในการจัดทำแผนงาน โครงการ ร่วมปฏิบัติกิจกรรม และการประเมินผล
- 2.5 ให้คำปรึกษา ดูแล ติดตาม ประสานงาน และอำนวยความสะดวกให้แก่ ผู้เรียนในการร่วมกิจกรรมให้เป็นไปตามแผน
- 2.6 ประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนและซ่อมเสริมกรณีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์พร้อมจัดทำเอกสารหลักฐานการประเมินผล
- 2.7 รายงานผลการดำเนินกิจกรรมให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ แล้วนำผลการจัดกิจกรรมมาพัฒนา และปรับปรุงแก้ไข
- 2.8 แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานที่ประสบผลสำเร็จกับหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

3. บทบาทของผู้เรียน

- 3.1 ศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ตนเอง และเข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัดและความสามารถ หรือตามข้อเสนอแนะของสถานศึกษา
- 3.2 เข้าร่วมการปฐมนิเทศจากครูผู้รับผิดชอบกิจกรรม
- 3.3 ร่วมประชุมเลือกตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ตามลักษณะของกิจกรรม
- 3.4 ร่วมประชุมจัดทำแผนงาน โครงการ ปฏิทินงาน และปฏิบัติกิจกรรมด้วยความเอาใจใส่เสมอ
- 3.5 ร่วมประเมินการปฏิบัติกิจกรรมและนำผลมาพัฒนาตนเอง และนำเสนอผลการปฏิบัติกิจกรรมต่อครูผู้รับผิดชอบ
- 3.6 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดประสบการณ์ ทบทวน และสะท้อนความรู้สึกละหว่างการปฏิบัติกิจกรรม (After Action Review : AAR) รวมทั้งสร้างเครือข่ายจิตอาสาและขยายผลต่อยอดสู่ความยั่งยืน

4. บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา

- 4.1 ให้ความเห็นชอบและมีส่วนร่วมในการกำหนดวางแผนดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- 4.2 ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามความเหมาะสม

5. บทบาทของผู้ปกครองและชุมชน

- 5.1 มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรม และอาสาสมัครกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา และชุมชน
- 5.2 ยอมรับในศักยภาพของผู้เรียน ให้โอกาสให้ผู้เรียนได้สำรวจตนเองเพื่อประกอบการตัดสินใจในการเลือกแผนการเรียน การศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ
- 5.3 ดูแล เอาใจใส่ผู้เรียน และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ปูองกันและแก้ไขปัญหาของผู้เรียน
- 5.4 เป็นที่ปรึกษาหรือแนะแนวทางการดำเนินชีวิตที่ดีงามให้แก่ผู้เรียน
- 5.5 ร่วมมือกับสถานศึกษาเพื่อติดตามประเมินผลพัฒนาและการปฏิบัติกิจกรรม (แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551)